

Upravištvost: Ljubljana, Knafjeva 5
— Telefon štev. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.

Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 3392
Podružnica Maribor: Grajski trg
št. 7. — Telefon 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
Telefon št. 190.

Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 17.749.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina 2200 mesečno 25 din.
Za inozemstvo 40 din.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafjeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455;
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Ob vstopu v deveti mesec nove vojne

Prišel se je deveti mesec vojne. Dve tretjini leta sta že minili, odkar se je sprožil plaz vojne vihrje; še ena tretjina, pa bo prvo vojno leto zaključeno.

Morda smo postali preveč lahkomi-selni, ko kar tako že govorimo o bodo-či tretjini vojnega leta, pa si ne zastavi-mo vprašanja, če bo vojna zares še tako dolgo trajala. In se nam pri tem zdi, da je teh osem mesecev minilo tak-ko rekoč mimogrede, tako da se dozde-va nadaljnja tretjina nekaj samo pose-bi umiljivega.

Zadnja tretjina prvega vojnega leta pada namreč v poletje. A poletni me-sci so bili od nekdaj tista doba, ko se odigravajo poglobilni vojni dogodki. O letošnji pomladi je svet mnogo ugibal. Prinesla je zares razširjenje vojne na evropski sever in s tem izpolnila prič-čakovanja tistih, ki niso obetali za glavno fronto ničesar posebnega, pač pa eksplozije na stranskih področjih. Pomlad je prinesla tudi opasno pove-čanje vojne napetosti na drugih kra-jih. Predvsem na zapadu, kjer je bilo nekaj časa še zelo nevarno v nizozem-sko-belgijskem predelu. Prav tako se je stopnjevala nesigurnost na jugovzhodu, kjer so se jele na novo premotri-vati vojne nevarnosti iz vidikov gospo-darske vojne. Sredozemsko morje sa-mo se je spremenilo v političnih raz-merjih. Odnosaji med zavezniki in Ita-lijo so se poslabšali in neprestano se menjavajo alarmantne in pomirjajoče vesti. Končno tudi na evropskem se-veru vojni požar še ni zavzel skrajne-ga obsega. V zvezi s kočljivim položaj-em Nizozemske so se razširile vesti o povečani vojni nevarnosti na Fihem oceanu, kjer so v opasno področje pr-itegnjene vse tamkajšnje sile z Japon-sko in Ameriko.

Poletje je čas bojevanja. Ni čuda, da svet s strahom gleda, če se bo to staro pravilo uresničilo v smislu vojnega razširjenja. V tej nevarnosti je dvoje zelo različnih področij. Eno tvorijo ne-utralci, ki si niti najmanj ne želijo vojnega razširjenja, a so kljub temu tako rekoč neprestano ob robu vojne-ga izbruha, niti najmanj pa lastni krivi-di. Skandinavske države so bile naj-bolj miroljubne države v Evropi, pa so vendar bile prve potegnjene v bojni vrtnice. Nekateri pristavljajo, da ravn-o zato, zakaj po zakonih najbolj pre-proste mehanike se je vojni plaz spu-stil v smeri najmanjšega odpora. Toda o usodi neutralcev v tej vojni odloča niz činiteljev in med njimi so tuje volje močnejše od lastne, kar ustvarja po-sebno labilne situacije. Pri nekaterih odločajo rude in druge surovine, pri drugih žito in sploh proizvodni pre-hrambene prirode; žito pa je zrelo šele v višku poletja, kar bi po svoje pome-nilo poseben termin večje opasnosti.

Druga skupina držav, ki bi mogle biti potegnjene v vojno, so velesile. Še vedno je večina velesil ob strani. Ena med njimi, Sovjetska unija, se je celo odmaknila od vojne nevarnosti, ko je sklenila mir s Finsko in s tem zmanj-šala verjetnost, da bi se uvrstila med neposredno v vojni udeležene sile. Ni-so maloštevilni znaki, ki kažejo, da se vrača Moskva v pravo nevtralnost, se-veda nevtralnost velesile, ki pričakuje zase uspehov od poraza ali vsaj bistve-ne oslavitve obeh vojnijskih taborov. Povratke Rusije v nevtralnost je prese-neljiv dogodek, ki se je uveljavil na prehodu v pomlad, o kateri je bilo pričakovati, da bo prinesla šele pravi raz-mah vojne vihrje na Finskem. Toda ze-lo je razumljiv in zdi se, da je ž njim podano dokončno stališče Rusije v se-danji vojni: Moskva se je ne bo ude-ležila ne na tej ne na oni strani, pač pa bo skušala kakor doslej, s čim naj-manjšim rizikom izkoristiti prilike, ka-kor se bodo nudile, ter realizirati svo-je načrte. Kje in kako so njeni končni cilji, o tem si je laže napraviti sliko nego o vsebini in smereh »prilike«, ki se jih mislijo poslužiti »spotoma«.

Sredozemska velesila se v razliko od Sovjetske unije znova približuje Nem-čiji. Mnogo je bilo govora o možnosti, da se osnuje trojna zveza Berlina z Rimom in Moskvo. Zdi se, da ni pre-uranjeno govoriti o opustitvi takih na-črtov kot neosvarljivih. Ali se je prav iz teh vzrokov ali iz drugih nagibov izvršilo novo ojačanje osi, ostane skri-to zunanemu svetu, kakor tudi odgo-vor na vprašanje, kaj naj bo v »teh po-javih resnica, a kaj samo spretno ma-nevriranje«.

Iz Amerike je najmanj spremembe v prehodu na letno dobo. Potovanje Sumnerja Wellesa po Evropi je na zu-naj ostalo popolnoma brez učinka. To-da koliko je prineslo konkretnega in za ameriške odločitve važnega, je do sedaj ostala tajna. Poseg vojne na skandinavski sever je močno odjeknil v Ameriki ter bistveno oslabil tabor izolacionistov. Toda v ameriški Uni-ji so na jasn volitve državnega predsed-nika in pričakovati je treba, da se do-

Italijanska zagotovila Balkanu

Ameriške informacije o razgovorih med italijanskimi in ameriškiimi držav-niki — Italija ne vidi razloga za poslabšanje odnošajev do balkanjskih držav

Rim, 6. maja. (Dr. O. A.) Kakor se je šele naknadno izvedelo v tukajšnjih diplo-matskih krogih, je ameriški veleposlanik Phillips z Mussolinijem in Ciano govoril tudi o italijanski politiki na Balkanu, po-sebno za primer, da bi nastale komplica-cije na Sredozemskem morju. Oba ita-lijanska državnika sta po informacijah iz omenjenih krogov odgovorila amerškemu poslaniku, da so italijanski odnosi do balkanskih držav, posebno še do Jugosla-vije nadvse prijateljski in da ni nikakih razlogov, da bi se poslabšali.

Kakor je znano, je imel ameriški veleposlanik Phillips po sestankih z Mussoli-nijem in Ciano daljša razgovora s fran-coskim veleposlanikom v Rimu, z odprav-nikom poslov angleškega poslanstva, a tudi z jugoslovanskim poslanikom Hristi-ćem, katerega je informiral o izjavah Mussolinija in njegovega zunanega mini-stra Ciana glede Balkana. O teh zagoto-vilih je bil obveščen tudi jugoslovanski poslanik v Washingtonu Fotić, ko se je pri Sumner Wellesu informiral za rezul-tate Phillipsovih razgovorov v Rimu. Tudi njemu je bilo sporočeno, da v Italiji za-enkrat nimajo nikakega razloga, zaradi katerega bi se spili s svojimi najbližjimi sosedi.

Glede na to so v ameriških novinarskih krogih v Rimu postali bolj optimistični in računajo z možnostjo, da mir na Jadranu ne bi bil poruščen, tudi če bi se Italija de-jansko zapletla v vojno z zapadnimi za-veznikoma. Italijani bi Jadransko morje takoj zaprli in ga tako izključili iz vojnijskih operacij. Italija bi imela tedaj celo velik interes na tem, da ohrani mir na Balka-nu in si tako zavaruje hrbet. To je tudi v interesu Nemčije. Resna nevarnost pa bi nastala, če bi zavezniški poskusili s po-močjo Turčije in morda tudi Grčije raz-širiti vojno na Balkanu. Računati pa je treba s tem, da bi v takem primeru skušala uveljaviti svoj vpliv na Balkanu tudi Sovjetska Rusija, katere politika pomeni prav sedaj veliko neznanko.

V zvezi s to sovjetsko politiko se na-vaja primer Švedske, ki je ostala doslej prav sprčo sovjetskih interesov izven vojne, čeprav je divjala ta že na njenem vzhodu, kakor tudi na njenem zapadu. V primeru, da se vojna znova razširi, bo treba sovjetsko politiko vsekakor zelo upoštevati, ker si noben od obeh vojsko-jčih se taborov ne želi spopada z njo. Zato sodijo ameriški novinarski krogi v Rimu, da se bo tudi zaradi neznane sovjets-ke politike rešil mir na Balkanu.

Vendar pa italijanski listi še vedno ob-širno poročajo o medsebojnih očitkih an-gleškega in nemškega tiska in se vprašu-jejo, kdo bo izbral prve komplicacije v Sredozemlju. Nemški listi obširno razpravljajo o zavezniški propagandi na Balkanu, ki hoče balkanskim narodom dopovedati, da Nemčija in Italija ogražata to ali ono balkansko državo in da je zaradi tega po-trebno, da se naslonijo na zapadne za-veznike.

V tej zvezi objavlja »Regime Fascista« obširno poročilo o angleško-francoski pro-pagandi na Balkanu. Nemški informirani krogi, pravi list, vidijo v zavezniški reak-ciji na Balkanu po umiku iz Norveške možnost, da bi zavezniški poskusili razširiti vojno na Sredozemlje, da bi se vsaj tam polastili iniciative. Kot dokaz za to nava-jajo koncentracije angleškega, francoske-ga in turškega brodograja v vzhodnem delu Sredozemskega morja.

Na drugi strani pa očitajo zaveznički Nemčiji agresivne namene. Tako je pre-cejšnje pozornost vzbudilo poročilo agen-cije Associated Press iz Londona, ki ga je objavilo glasilo italijanskega zunanega ministra »Telegrafo«, po katerem se Nem-čija baše pripravljala za napad na Rumu-nijo kot najbogatejšo balkansko državo.

Tako še vedno ni mogoče reči ničesar kolikšnja zanesljivost o italijanskih namerah in niti ne o tem, ali je odločitev že padla ali pa še dozoreva.

Sredozemskem morju odgovor na to zahte-vo britanske javnosti. To zbiranje je mož-no smatrati kot grožnjo in kot izzivanje. List dalje pravi: Spet se začena igra ob-ljub in groženj. Londonska in pariška vla-da bosta morali nekaj storiti in bosta mo-rali po svojih neuspehih storiti nekaj več-jeja.

Pariz in London o svojih ukrepih

Pariz, 6. maja. br. (Havas). V tukajšnjih krogih z začudenjem spremljajo alarmant-ne vesti o jugovzhodu in Sredozemlju, o katerih sodijo, da izhajajo iz Berlina. V pariških krogih prevladuje vtis, da je vse to namenjeno pripravi novih velikih do-godkov, s katerimi misli Nemčija zopet presenetiti svet. Anglija in Francija sta na to pripravljene in to je tudi vzrok za koncentracijo vojnega brodograja na Sredo-zemskem morju in za vse druge varnostne ukrepe, ki so bili v zvezi s tem izdani. Anglija in Francija sta pripravljene, toda storili ne bosta ničesar, če za to ne bodo drugi dali povoda. Očitno je, da skuša nasprotna propaganda ustvariti razdor in motiti prijateljske odnose med balkan-skimi državami.

Angleški demantiji

London, 6. maja. j. (Reuter). V angle-ških vojaških krogih označujejo za popo-lnoma neutemeljene nemške trditve, da pojde del angleških čet, ki so se umaknile iz Norveške, proti Grčiji. Pravtako so tudi neresnične vesti, da bi angleški častniki že na Norveškem izrazili mnenje, da bo del angleške okupacijske vojske, ki je bil dirigan na Norveško, takoj transferiran v Grčijo.

Istočasen turški in bolgarski demanti

Sofija, 6. maja. AA. Bolgarska telegraf-ska agencija: V zvezi z vestmi, ki so se razširile v tujini glede zbiranja turških čet na grški meji, kar je povzročilo vzne-mirjenje v bolgarski prestolnici, je bolgar-ska telegraf-ska agencija pooblaščenka izavi-ti, da v Sofiji ničesar ne vedo o kakem ta-kem zbiranju čet in so po tem takim vsa ugi-banja v zvezi s takimi vestmi neutem-elnjena.

Ankara, 6. maja. AA. Anatolska agen-cija: Nekateri tuje agencije so objavile vesti, da so se močne turške čete zbrale na grško-turški meji. Anatolska agencija je po-oblaščenka izjaviti, da so te vesti neres-nične. Vesti o zbiranju turških čet se naj-bolj odločno zanikujejo.

Nemške vesti o angleških zahtevah do Grčije

Amsterdam, 6. maja. j. (Havas). Hol-landski nacistični listi objavljajo po nem-ških virih vesti o treh zahtevah ultimativ-nega značaja, ki jih je bila Velika Brita-nija baše konec minulega tedna stavila grški vladi. Kakor poroča list »Rote Erde«, ki izhaja v Dortmundu, obsegajo angleške zahteve naslednje tri skupine:

1. Grčija mora izročiti Veliki Britaniji 11 svojih otokov, ki so posebno velikega vojaškega pomena.

Povsod same nejasnosti

Mednarodni položaj v luči pariškega tiska

Pariz, 6. maja. AA. (Havas). Bitka pri Narviku in prihod norveškega zunanega ministra v London sta glavni predmet raz-prav francoskega tiska. Govor sv. očeta, ki vsebuje vabilo svetu, naj dela za mir in naj prepreči, da bi se spopad še bolj raz-širil prinašajo listi prav tako na vidnem mestu. Vsi pariški listi, ki objavljajo govor sv. očeta poudarjajo, da je frenetično pio-skanje pozdravilo besede sv. očeta o miru. Kar se pa tiče položaja v Sredozemskem morju pravi »Ordre«: Na Sredozemskem morju ni nič novega. List dalje pravi, da pozorni opazovalci poudarjajo, da pisanja italijanskega tiska, kakor tudi stališča ita-lijanskega radia ne spremljajo odgovarja-joče pomorske in vojaške priprave. List me-ni, da bo Italija prej, preden se bo končno odločila, začela z veliko kampanjo, v ka-teri bo postavila svoje zahteve. Ta kampa-nja naj bi imela namen narediti vtis na italijansko javno mnenje.

»Jour« opozarja, da je pred 25 leti Ita-lija stopila v vojno na strani zaveznikov. Italija mora vedeti, tik preden se odloči, da bo našla zaveznike na drugi obali Rube-ka morebiti nekoliko užalostene, vendar pa odločene in pripravljene, da odgovore.

Listi se prav tako bavijo tudi s težkim položajem Švedske. »Ere Nouvelle« pose-ča vprašanju švedske nevtralnosti svoj uvodnik, v katerem pravi, da je Švedska odločena ohraniti svojo nevtralnost. Toda nevtralnost ne more veljati samo v enem smislu in samo po eni strani. List meni, da celotna proizvodnja železne ru-de ne sme biti rezervirana samo za Nem-čijo, ki bi se preskrbovala po sezonski poti čez Lulejo ali pa preko drugih baltičskih luk.

»Journal« prinaša članek generala Duvala o vprašanju švedske nevtralnosti. List vprašuje, kakšno bo stališče Nemčije do Švedske, ko se bodo Nemci čutili zadosti močne, da nadadejo tudi severno Norveško. Če Nemčija dosedaj ni imela nobene-

2. Grčija mora dopustiti, da Velika Bri-tanija okupira najvažnejše grške pomor-ske in letalske baze.

3. Grčija mora pristati in podpirati ini-ciativnost Velike Britanije v grškem vo-dovju.

London, 6. maja. s. (Reuter). Agencija DNB, kakor tudi nekateri nemški in ita-lijanski listi, med njimi Corriere Padano, so danes javili, da nameravajo angleške čete korakati skozi Grčijo. V Londonu označ-jejo na merodajnih mestih te vesti kot po-polnoma brez podlage.

Metaksas o odnošajih z Italijo

Atene, 6. maja. j. (Havas). Kakor po-roča nemška službena poročevalska agen-cija DNB je predsednik grške vlade Me-taksas v teku svojega zadnjega razgovo-ra z italijanskim poslanikom v Atenah iz-javil, da se v odnošajih med Grčijo in Ita-lijo zadnji čas ni ničesar izpremenilo.

Atene, 6. maja. AA. (DNB). Predsednik vlade Metaksas je imel danes razgovor z italijanskim poslanikom. Nato je Metaksas izjavil, da se ni v razmerju med Grčijo in Italijo nič spremenilo.

Tudi Moskva demantira

Moskva, 6. maja. s. (Ass. Press.) Urad-no demantirajo vesti, da bi bila sovjetska vojska na madžarski meji ob Podkarpatski Rusiji izredno ojačena.

★

Princ Umberto pri papežu

Rim, 6. maja. br. (Stefani) Danes je papež bil sprejet v avdienci pri papežu franco-ski poslanik pri Vatikanu Charles Roux.

Rim, 6. maja. br. (Stefani) Danes je papež sprejel v svečan avdienci prestolonasled-nika princa Umberto ter princa Marijo. Avdiencia v mali prestolni dvorani je tra-jala 35 minut. Papež je ob tej priliki poklonil princesi srebno madono. Ob zaključku sta mu princ in princesa predsta-vila svoje spremstvo. Po avdienci pri pa-pežu sta bila prestolonaslednik in princesa pri vatikanskem državnem tajniku Maglioneju, ki jima je še v dopoldanskih urah vrnil obisk v Kvirinalu.

Vatikan, 6. maja. AA. Pogovor med pa-pežem in princem Piemontskim je trajal 35 minut. Papež je podaril princesi Pie-montski umetniško Madono iz srebra, prin-cu na veliko kolajno iz zlata. Po obisku pri papežu sta princ in princesa Piemont-ska prišla k državnemu tajniku Maglioneu in imela z njim daljši obisk. Potem sta krenila v baziliko sv. Petra in prebila nekaj časa pri molitvi. Ko sta odhajala iz katedrale, so jima množice priredile navdušene manifestacije. Državni tajnik Maglione je koj nato vrnil obisk v Kvirinalu.

Vatikan, 6. maja. o. »Osservatore Roma-no« komentira v svoji nocojšnji številki današnjo avdienco italijanskega prestol-naslednika in princese Marije pri papežu. List si obeta od te avdiencie dobrih rezul-tatov ne le na duhovnem, nego tudi na posvetnem področju. Takih dobrih rezul-tatov, pravi list, si je tembolj želeli, ker vojna kriza na svetu zmerom bolj narašča.

★

Nemčija v pričakovanju italijanske odločitve

Berlin, 6. maja. z. Kakor javlja dopis-nik »Basler Nachrichten« svojemu listu sedaj z nemške strani prvi priznavajo, da gre akcija zapadnih velesil na Sredo-zemskem morju za tem, da se do kraja razčisti odnosaji Italije do zaveznikov. Anglija in Francija ne zahtevata od Ita-lije, da se pridruži njenemu vojnemu ta-boru, marveč samo, da ostane strogo ne-vtralna. V ostalem so berlinski listi zelo rezervirani glede sredozemskih problemov. Le današnja »Frankfurter Zeitung« raz-pravlja o položaju Italije in prvič odkrito priznava, da je za Nemčijo največje važ-nosti, kaj bo sedaj storila Italija. To vpraš-anje pušča list docela odprto opozarja pa na moč italijanskega vojnega in zrač-nega brodograja, ki bi moglo v družbi z nemško oboroženo silo izvršiti čudeže.

Nov optimizem v Nemčiji

Berlin, 6. maja. o. Zmaga v južni Nor-veški je izzvala v vsej Nemčiji nov val optimizma. V nemških vladnih krogih se govori, da bo sedaj Nemčija s pomočjo Italije, ki se vedno bolj bliža vojni, v osmih mesecih premagala Veliko Britanijo. Ti kro-gi so prepričani o nemški bliskoviti zma-gi, za katero so bili dogodki na Norveškem samo predigra.

Nov poskus zblížanja med Anglijo in Italijo

Povratak angleškega veleposlanika v Rim — Angleži slej ko prej ponujajo sporazum

London, 6. maja. s. (Reuter) Angleški veleposlanik pri italijanski vladi sir Percy Loraine, ki se je mudil nekaj časa na dopustu v Londonu, je zopet odpoval na svoje službeno mesto in dospe v Rim ver-jetno nocoj.

London, 6. maja. z. Diplomatski sotrud-nik »Daily Telegrapha« piše, da se je an-gleški veleposlanik v Rimu sir Percy Loraine, ki se je mudil par tednov v Londonu, zopet vrnil v Rim z nalogo, da do kraja razčisti odnose z Italijo. Angliji in Franciji gre za to, da pridobita Italijo za strogo nevtralnost. Obe državi sta slej ko prej pripravljene k pogajanjem z Italijo in k kompromisni rešitvi spornih vprašanj.

London, 6. maja. j. (RSV) V zvezi s povratkom angleškega poslanika pri italijanski vladi sira Percija Lorrainea v Rim so-dijo v angleških diplomatskih krogih, da bo Lorraineovo stališče zelo težavno glede

na vedno hujšo kampanjo, ki jo italijansko časopisje vodi proti zavezniškima država-ma. V istih krogih naglašajo, da je o pri-likih zadnjega razgovora med italijanskim zunanjim ministrom Ciano in svetnikom angleškega poslanstva v Rimu Noelom Charlesom grof Ciano izrazil svoje začu-denje nad varnostnimi ukrepi, ki jih je Ve-lika Britanija podzvela v Sredozemlju. Ciano je ob tej priliki naglasil, da stališče Ri-ma ne ukrepov nikakor ne opravičuje. Ka-sneje je Velika Britanija ukenila še na-dalje varnostne mere, katerih ena je tudi diriganje zavezniške mornarice v Alek-sandrijo. To je bilo povod za novo italijan-sko demaršo. V angleških diplomatskih krogih pa k temu pripominjajo, da se linija, po kateri se sedaj ravna politika zavezni-škov, nazivlje tem demaršam ne bo izpre-menila, dokler se položaj ne razčisti.

Ostri medsebojni očitki

Naraščajoča časopisna in radijska polemika o namerah glede Sredozemlja

Berlin, 6. maja. br. (DNB). V tukajšnjih političnih krogih sodijo, da se nahajamo na predvečer dogodkov, ki bodo odločili, ali se bo sedanja vojna spremenila v splošno in totalno vojno. To sklepajo zlasti po alarmantnih vesteh iz Sredozemskega bazena. Vse te vesti kažejo na to, da so nevtralne države v tem delu do skrajnosti vzne-mirjene. V Berlinu zatrjujejo, da je vse to delo angleške propagande, ki hoče pripraviti te države, da se odrečejo svoji nevtralnosti in da na strani zaveznikov stopijo v vojno.

tlej tamkaj ne bo zgodilo nič odločil-nega. Zelo pa je značilno, da je pravkar Roosevelt dobil izredna pooblasti-la za finančne ukrepe, kar ne pomeni nič manj, kakor da mu bo mogoče do-voliti finančne kredite zaveznikom.

Z znatnejšim aktiviranjem ameriške mednarodne politične vloge se je osla-bil japonski poskus, prigrisati se za iz-koriščevalca vojnijskih dogodkov na Ti-hem oceanu. Tudi incidenti s Sovjet-sko unijo so postali znova številnejši. Na Kitajskem nastop Vangčingvejeve vlade ni prinesel ničesar pomembno novega. Podoba je, da ostane kitajska vojna slej ko prej težka hipoteka za japonsko politiko, ker bo onemogoča-la izrabo sicer ugodnih prilik.

Mednarodni odnosi še vedno niso razčiščeni. Ob vojnijskih taborih se še vedno niso razvrtili drugi politični faktorji. Položaj je še vedno nejasen, a zdi se, da postaja jasnejši in da bo prehod v prave poletne mesece prinesel še več razčiščenja, dasi bodo nemara marsikateri problemi zreli šele jeseni.

Številne vesti iz teh držav kažejo na to, da povsod obupano pričakujejo akcijo zapad-nih zaveznikov, ni pa še jasno, kje se bo ta akcija začela in kdo bo najprvo prizadel. Vojaške priprave in politične mahina-cije zaveznikov na Balkanu in v vsem sredozemskem prostoru silijo Nemčijo k sk-rajni pozornosti. Pred Aleksandrijo je zbrano ogromno zavezniško vojno brodograje, prav tako pa so se angleške vojne ladje pojavi-le sedaj tudi ob vsej vzhodni grški obali.

Rumunija se je čutila prisiljena izdati nadaljnje zelo obsežne varnostne ukrepe na izlivu Dunava. Tudi Španijo spravljajo v kombinacijo. Nemčija spremlja vse te vesti in te dogodke mirno in hladno, a tudi skraj-no pozornost. V Berlinu so tudi mnenja, da delajo zavezniški vse to deloma tudi v želji, da odvrnejo pozornost od svojega poraza na Norveškem. Ne izključujejo tu-di možnosti, da gre za izsiljevalni maneuver proti Italiji. Toda v Berlinu so sigurni, da se Italija ne bo dala ustrahovati in da bo šla dalje po svoji določeni poti.

Berlin, 6. maja. AA. (DNB) Jutranji li-sti se v glavnem bavijo z vprašanjem, kje bo Vel. Britanija izvršila napad. Nevtralne države se ob tem vprašanju počutijo nepri-jetno. Listi poudarjajo, da je Nemčija pri-pravljena in da zaradi tega lahko mirno zre v bodočnost. Kar se tiče nadaljnje-ga razvoja dogodkov, pripada odločitev ti-stemu, ki je pripravljen, ne pa tistemu, ki ni. Nemčija je pripravljena in je odločena voditi borbo do konca. Proti britanski blo-kadi ima na razpolago argumente in sedaj na Norveškem je to zelo prepričljivo po-kazala.

»Völkischer Beobachter« pravi, da je angleško javno mnenje nezadovoljno in da zahteva od svoje vlade odločno in učin-kovito nadaljevanje vojne. Zato utegne biti zbiranje britansko-francoske mornarice v

VEDNO HUJŠI BOJI ZA NARVIK

Zavezniki se pripravljajo k odločilni ofenzivi, Nemci pa organizirajo hitro pomoč za narviško posadko

Pariz, 6. maja. s. (Reuter) Po poluradnih informacijah oblegajo zavezniške čete pri Narviku še nadalje nemško posadko, ki šteje skupno okrog 4.000 mož. Zavezniške operacije pa ovira na eni strani zelo slabo vreme s snežnimi viharji, na drugi strani pa močne utrjene postojanke, ki so si jih Nemci pri Narviku zgradili. Tako ni verjetno, da bi že v bližnjem času prišlo pred Narvikom do odločilnih dogodkov. Nemcem skušajo letala dovažati ojačenja in material. Zavezniško brodovje, ki je zbrano pred Narvikom, preprečuje dovoz po morju in od časa do časa obstreljuje nemške postojanke.

London, 6. maja. j. (Reuter). S polslužbenega mesta objavljajo, da so zavezniške čete začele z napadi na nemško posadko v sosesčini Narvika. V dobro poučenih angleških krogih, zatrjujejo, da so se nemške čete zelo močno utrdile okrog Narvika. Zakopale so se v trdne strelske jarkove ter bo po mnenju teh krogov zavezniška akcija, vreči sovražnika iz njegovih utrd. Lahko le počasi napredoval. Trenotno je težišče zavezniške akcije v narviškem okrožju v neprestanem bombardiranju nemških postojank. Razen tega pa so bili podvzeti učinkoviti ukrepi, da se Nemcem onemogoči dobaviti v njih oblegane postojanke vsakršna ojačenja, kakor tudi živež in vojni material. Zavezniške akcije se zmerom znatno ovirajo silni snežni meteži, ki v narviškem okrožju kar nečesto pojnati.

Stockholm, 6. maja. j. (Havas). Kakor poročajo iz dobro informiranega vira, je izredno velika nemška letalska eskadrila, vsebujoča kakih 100 letal preletela Norveško v smeri proti Narviku. Kakor zatrjuje švedski vojni poročevalec, ima Nemci v načrtu bliskovito ofenzivo na narviško okrožje. Po mnenju teh poročevalcev pa je položaj zaveznikov pri Narviku zelo ugoden. Razen znanih zavezniških čet se nahaja tamkaj tudi sedma norveška divizija. O francoskih četah sodojijo tri poročevalci, da vsakega predstavljajo elite trupe ter so bili francoski vojniki globoko nerazpoloženi, ko so se morali umakniti iz srednje Norveške. Navzile neprestanim napadom s strani nemških letal ter navzile velikanskim težavam, ki so jih morale francoske čete že doslej premagati na Norveškem, kažejo se zmerom vzoren pogum in odločnost.

Stockholm, 6. maja. o. Poročila iz Južne Norveške potrjujejo, da so nemške čete na področju okrog Trondhjem prejele nalogo, da čim hitreje prodre do Bodöja, od koder bodo skušale odhiteti na pomoč Nemcem v Narviku. Tudi nemške letalske sile skušajo v vedno večji meri pomagati Nemcem na področju okrog Narvika v borbah proti zaveznikom. Britanske letalske sile so tam v toliko težjem položaju, ker pri Narviku nimajo nobenega oporišča.

Francoske informacije

Pariz, 6. marca. j. (Havas). V merodajnih francoskih krogih imajo danes le malo točnih informacij o razvoju vojaškega položaja na Norveškem, v kolikor je napredoval v zadnjih 24 urah. V merodajnih francoskih vojaških krogih se zaradi tega danes omejujejo zgolj na to, da iz množice vesti, ki prihajajo iz Norveške, izločijo vse tiste, ki si druga drugi nasprotujejo. Po preostalem verificiranem informacijem materialu se nudi naslednja slika o položaju na Norveškem:

Nemške čete v okolici Narvika, ki so bile v soboto izpostavljene silnemu ognju angleških vojniš ladij ter topništva na kopnem in ki so utrpeli pri tem dokajšnje izgube, so se pričele pregrupirati z namenom, da bi mogle nuditi zaveznikom močnejši odpor pod kar najbolj močnimi pogoji.

Strateške operacije zaveznikov so se tudi včeraj razvijale v najboljših okoliščinah. V južni Norveški se še zmerom nadaljujejo boji lokalnega značaja, v katerih se norveške čete heroično postavljajo v bran nemškim četam, zlasti v zgornji dolini Glommena, ki spada v sestav Osterdala. Ves včerajšnji dan so se nadaljevali boji tudi v okolici Rørosa in Størena ter južno od Trondhjemja.

Nemško uradno poročilo

Berlin, 6. maja. br. (DNB). Vrhovno poveljstvo nemške vojske je davi objavilo naslednje vojno poročilo:

Na ozemlju okrog Narvika včeraj ni bilo večjih bojev. Sovražnik je ojačil svoje topniške postojanke severno od Narvika. Nemška bojna letala, ki so dodeljena četam v Narviku, so z bombo težkega kalibra zadela neko sovražno bojno ladijo. Napadla so tudi vojaška taborišča in pri tem poglala v zrak neko skladišče streliva. Iz Gronga vzhodno od Namsosa so nemške čete pričele prodirati proti severu. Pomirjevanje v predelih južne in srednje Norveške se je v glavnem zaključilo. Gorska trdnjava Hegra je padla. Nemške prednje straže stoji sedaj že severovzhodno od Rørosa v neposredni bližini švedske meje.

Nemška bojna letala so s strojnimi napadali angleška hidroaviona tipa »Sunderland«, ki sta bila zasidrana ob obali severne Norveške, ter so ju močno poškodovale. Neka britanska podmornica je naletela v Kategatu na mino ter je bila močno poškodovana. Ko sta jo kmalu nato opazila dva nemška hidroaviona, sta letali kratkoma pristali tik ob njej. Poveljnik podmornice in neki angleški podoficer sta bila ujeta in odvedena na letali. Zaščitne edine nemške voje morarice, ki so takoj za tem priplule do podmornice, so jo odvedle v neko nemško luko. Pri Terschellingu sta bili sestreljeni dve angleški letali tipa Bristol-Blenheim.

Norveško in angleško uradno poročilo

London, 6. maja. s. (Reuter) Vojno ministrstvo je izdalo o vojaških operacijah na Norveškem sinoči naslednji komunikacije: Operacije na Norveškem se nadaljujejo pri Narviku. Sovražnik razvija manjšo letalsko aktivnost. Ni bilo nobenih važnejših dogodkov.

London, 6. maja. s. (Reuter). Uradno norveško poročilo javlja, da je nemško letalo bombardiralo mesto Kirkenes ob norveško-finski meji na skrajnem severovzhodnem koncu Norveške. Letalo je vr-

glo štiri bombe, ki pa niso nikogar zalele in niso povzročile nobene škode.

Uradno potrjujejo, da so Nemci v Oesterdalu zopet zasedli Røros. Neki Anglež je še telefoniral iz mesta v trenutku, ko je bila nemška vojska že zopet v Rørosu.

Bombardiran Kirkenes

Stockholm, 6. maja. br. Iz Kirune poročajo, da je včeraj v zgodnjih popoldanskih urah neko nemško letalo bombardiralo Kirkenes, majhno norveško mesto, ki leži v neposredni bližini finske meje. Letalo je odrglo na mesto več bomb, ki pa niso napravile nikake večje škode. Očitno je nemško letalo hotelo onemogočiti koncentracijo norveških čet iz pokrajini okrog Hammerfesta in Tromsöja. Zanimivo je, da so Kirkenes že za časa sovjetsko-finske vojne bombardirala sovjetska letala, ki so pomotoma zašla preko finske meje nad Norveško.

Norveška ministra v Londonu

London, 6. maja. s. (Reuter). Norveški zunanji minister Koht je danes popoldne posetil v zunanjem ministrstvu angleškega zunanjega ministra lorda Halifaxa in

je imel z njim daljši razgovor. Pozneje je posetil Koht tudi ministrskega predsednika Chamberlaina v predsedništvu vlade.

Obisk zunanjega ministra Kohta v Londonu je bil že nekaj časa v načrtu. Namen obiska je, da omogoči lažje konzultacije med norveško vlado in zavezniki, ker so bile te konzultacije v začetnih fazah norveške kampanje otežkovane. V spremstvu zunanjega ministra Kohta je dospel v London tudi norveški vojni minister Rjumborg, ki je prišel direktno z bojišča na Norveškem. Norveški vojni minister bo skupno z več častniki norveške vojske, ki se mudijo v Londonu, dal angleškim merodajnim krogom nasvete glede nadaljnjih primerne taktike v vojevanju na Norveškem.

Iz Londona odide zunanji minister Koht dalje v Pariz, kjer se bo sestal z vodilnimi francoskimi državniki.

Norveško zlato v Angliji

Stockholm, 6. maja. o. Potrjujejo se vesti, da je uspelo rešiti zlate rezerve norveške narodne banke in jih z neko angleško trgovsko ladjo odposlati v London. V blaginjah norveške narodne banke je bilo skupno okrog 400 milijonov norveških zlatih kron.

V pričakovanju pojasnil angleške vlade

O dogodkih na Norveškem bodo danes poročali v spodnji zbornici odgovorni resorni ministri

London, 6. maja. s. (Reuter). Na jutrišnji seji spodnje zbornice bo podal izčrpen poročilo o vojaških operacijah na Norveškem najprej ministrski predsednik Chamberlain. Nato bosta verjetno govorila vodji opozicije Attlee in Sinclair. Naka bodo najbrže sledili referati mornariškega ministra Churchilla, vojnega ministra Stanleva in letalskega ministra Hoareja o udeleževanju mornarice, vojske in letalstva na Norveškem. Nato bo debata, ki bo trajala najbrže dva dni.

Današnji angleški listi ne prinašajo o jutrišnji debati mnogo napovedi, pač pa izražajo o norveški kampanji vsak svoje mnenje. Mnenja se dokaj razlikujejo, vendar gledajo vsi listi na položaj popolnoma realistično. »Daily Telegraph« naglašja, da je dolžnost vlade, da poda narodu popolno pojasnilo vsega, kar se je zgodilo. Javnost čaka odgovorov na mnoga vprašanja glede norveške kampanje. Od tega odgovora je odvisno ali bo vlada še nadalje uživala zaupanje naroda.

Delavski »Daily Herald« kritizira vlado, češ zakaj so člani vlade imeli tako optimistične govore, če se je vlada od vsega začetka zavedala, kako težka naloga jo čeka na Norveškem.

Liberalni »News Chronicle« pravi, da je Angležje pomanjkanje dogodkov v prvih 8 mesecih vojne nekako zapeljalo v podcenjevanje sovražnika. List naglašja, da sta podcenjevanje sovražnika ali pa obup edino, kar lahko povzroči poraz zaveznikov.

»Times« naglašja, da mora po neuspehu na Norveškem priti do povečanja vojnih naporov. V zvezi s tem predlaga list spre-

membe v vladi. Predvsem naj bi člani kabineta, ki imajo najvažnejše resore, dobili poveljstva, zlasti pa mornariški minister Churchill. Naloga ministrov bi bila potem, da se ne bavijo toliko s podrobnimi delci, temveč, da gledajo predvsem na splošno vodstvo državne politike. Nadalje pa predlagajo »Times« razširjenje vlade z vstopom opozicije. List misli, da bo pred koncem vojne delavska stranka morala še vstopiti v vlado ter predlaga, da naj bi laburisti že sedaj imenovali svoje kandidate za ministrska mesta.

Napovedi o novi vladi

London, 6. maja. z. »Daily Mail« je objavil nocoj listo bodoče angleške vlade, ki bo imela, kakor naglašja, značaj energične vojne vlade. Po tej listi bi Chamberlain izpadel iz vlade, ministrski predsednik pa bi postal sedanjí zunanji minister lord Halifax. Vodja delavske opozicije major Attlee bi prevzel finančno ministrstvo, vodja liberalne opozicije Sinclair pa bi postal zunanji minister. Ožji vojni kabinet bi tvorili Churchill, Morrison, Lloyd Georges in Eden. V njihovih rokah bi bilo prav za prav vodstvo vse angleške vojne politike.

Angleži ne dobivajo več danskega masla

London, 6. maja. br. Minister za prehrano je danes izjavil novinarjem, da bo treba v Angliji zaradi ukinitve dovoza iz Danske zmanjšati obroke surovega masla. Računati je treba tudi z novim racioniranjem konzuma sladkorja.

Francosko tolmačenje položaja na Norveškem

Norvežani se upirajo dalje — Zavezniki se na severu utrjujejo — Zagotovila Norvežanom

Pariz, 6. maja. j. (Havas) Norveška vojna stopa sedaj — tako izjavljajo merodajni francoski krogi — v svojo drugo fazo. Umik zavezniških čet iz trondhjemskega okrožja ni značil, da bi bili Anglija in Francija vrgli puško v koruzo, marveč je to vkrancje pomenilo edino, da se bo vojna nadaljevala po izpremenjenem načrtu. V merodajnih krogih naglašajo, da ravno dogodki v zadnjih 24 urah sami najboljše demantirajo nemške informacije, češ da so Norvežani po odhodu zaveznikov iz Namsosa opustili nadaljnji oobrambo, ker se niso mogli več opirati na zavezniško pomoč. V francoskih diplomatskih krogih polagajo izredno veliko važnost na apel, ki ga je norveški zunanji minister Koht takoj po svojem prihodu v Anglijo ter po razgovorih z angleškimi oblastvi preko radia naslovil na norveško prebivalstvo, bodreč ga, naj vztraja v borbi proti napadalcu. V istih francoskih krogih so mnenja, da je bil ta apel sestavljen v popolnem sporazumu z angleško vlado. V francoskih diplomatskih krogih sodojijo, da je tudi predsednik norveškega parlamenta Hambro dobil preko angleškega poslanika v Stockholmu primerna zagotovila angle-

ške vlade. Angleški poslanik na Švedskem je bil poverjen zagotoviti Hambro, da bodo zavezniške čete ostale na Norveškem ter da bodo njihove pozicije še nadalje utrjene, preden se prične nova zavezniška akcija večjega obsega.

Nemčija še zmerom brez prestanka pošilja na Norveško nove čete in vojni material.

Seja francoskega vojnega kabineta

Pariz, 6. maja. br. (Havas). V Elizejski palači se je danes popoldne ob 14. pod vodstvom prezidenta republike Lebruna sestal vojni odbor francoske vlade. Seje so se udeležili ministrski predsednik Reynaud, minister za narodno obrambo in vojsko Daladier, minister vojne mornarice Campirchi, minister za letalstvo Guy la Chambre, minister za blokado Monnet, finančni minister ter vrhovni poveljniki vseh francoskih vojnih sil generali Gamelin, Georges, Vuillemin ter admiral Darlan.

valut in je tudi utajil okrog 100.000 švicarskih frankov. Bil je v službi neke tuje države.

Italijanski in španski novinarji na Norveškem

Oslo, 6. maja. AA. (DNB). Včeraj se je z letalom pripeljal v Oslo več italijanskih in španskih časnikarjev. Sprejel jih je nemški komisar Terboven. Pri tej priložnosti jih je povabil, naj se sami prepričajo o sodelovanju norveških oblasti z nemškimi. Pozneje so jim nemški častniki opisali vojaški položaj na Norveškem.

Katoličani v zasedeni Poljski

Vatikan, 6. maja. AA. (Havas). Poljski primas kardinal Hlond je podal sv. očetu novo poročilo o položaju cerkve, duhovščine in katoliškega prebivalstva na onem delu Poljske, ki je bil priključen k Nemčiji.

MAL' POLOŽI DAR DOMU NA OLTAR!

Na zapadu živahniješe

Ponovni nemški napadi večjega obsega

Berlin, 6. maja. br. (DNB). Poročilo vrhovnega poveljstva nemške vojske: Na zapadni fronti ni bilo nikakih posebnih dogodkov.

Pariz, 6. maja. br. Poročilo vrhovnega poveljstva francoske vojske: Ojačeno delovanje topništva in prednjih straž v Fosaarju.

Pariz, 6. maja. br. (Havas). Na fronti v Alzaciji in Loreni postaja polagoma spet živahniješe. Snotnje francosko vojno poročilo pravi, da so Nemci izvršili na osrednjem predelu fronte široko zasnovan napad, ki ga je podpiralo tudi topništvo. Nemci so pri tem nastopili tudi z avtomatskim orožjem. Napad pa je bil krvavo odbit.

Ponoči so Nemci znova prešli v napad na sektorju, na katerem so razvrščene angleške čete. Več nemških oddelkov se je že docela približalo neki angleški postojanki. Angleška četa je malone porabila že vse svoje strelivo in njen položaj je postal prav kritičen. Dvema angleškima vojakoma pa je tedaj uspelo iz zaledja prinesti novega streliva. Kmalu za njima je prišel četi na pomoč še večji motorizirani oddelk. Bitka je bila kmalu nato odločena. Ob 2. zjutraj je spopad sicer še trajal, toda kmalu nato so se morali nemški oddelki, ki so imeli precejšnje izgube, umakniti.

V merodajnih francoskih vojaških krogih izjavljajo, da Nemci sedaj že tretji dan kažejo povečano aktivnost na enem samem ostro omejenem frontnem odseku, da pa

vendar te aktivnosti ni smatrati kot pravo za kako posebno akcijo. Vsi večji in manjši nemški napadi v teh dneh so bili pripravljeni z znatnim predhodnim obstreljevanjem topništva. Tudi včerajšnje nemške sunke je podpiralo nemško topništvo. Močnejši napad so izvršile nemške čete na tem frontnem odseku tudi danes zjutraj toda na merodajnem mestu došle še nima- go podrobnosti, s kakšnim rezultatom se je današnja nemška operacija končala. Navzile povečani aktivnosti nemških čet so bile na francoski strani izgube le malenkostne. Kolikšne so nemške izgube, ni znano, ker so Nemci ob umiku vzeli s seboj vse svoje mrtvece in ranjence.

Ativnost letalstva je bila na obeh straneh nekoliko zmanjšana. Francoska letala so izvršila nekaj izvidniških poletov nad nemškimi bojnimi linijami, nasprotno so nemška izvidniška letala poletela globoko nad okrožja vzhodne Francije.

Nemška letala nad angleško obalo

London, 6. maja. s. (Ass. Press.) Ob obali Essexja je bilo danes 10 minut slišati streljanje protiletalskih topov. Nato so stopila v akcijo tudi angleška lovka letala. Čez nekaj časa so se ponovno pojavila letala in slišati je bilo tudi streljanje s strojnimi. Domnevajo, da so angleška letala odbila poskus nemškega letalskega napada.

Trije zavezniški rušilci potopljeni

Uradne objave o izgubi po enega angleškega, francoskega in poljskega rušilca — Postali so v Severnem morju žrtev nemških letal

London, 6. maja. AA. Reuter: Uradno poročajo, da se je britanski rušilec »Afridi« potopil.

Pariz, 6. maja. s. (Reuter). Nocoj je bilo v Parizu uradno objavljeno, da je francoski rušilec »Bisone« postal žrtev nemškega letalskega napada, ko je v Severnem morju kril transport zavezniških čet. Vedna posadke je bila rešena.

Poljska vlada je nocoj objavila, da je bil ob norveški obali zaradi zadetka nemške letalske bombe potopljen poljski rušilec »Grom«. Enega častnika in 65 mornarjev pogrežajo in je treba smatrati, da so izgubljeni. Poljska vlada je sprejela ponudbo angleške mornarice, da ji ta izroči v zameno nov angleški rušilec, ki je bil pravkar zgrajen.

London, 6. maja. AA. Reuter: Mornariško ministrstvo je izdalo poročilo, v katerem pravi med drugim: Mornariško ministrstvo obžaluje, da mora sporočiti, da se je pri umiku zavezniških čet iz Namsosa potopila britanska vojna ladja »Afridi«. Britanske vojne ladje, med katerimi je bil tudi potopljeni rušilec Afridi, so varovale transport britanskih čet pred sovražnim letalstvom in podmornicami. Zjutraj, ko je bilo izkravarjanje končano, so sovražna letala izvršila napad; pri tej priložnosti se je pokazalo, da je spremljava vojnega brodovlja zelo učinkovita. V tem boju so sovražna letala zadela rušilec Afridi z bombo, da se je potopil. V bitki smo sestrelili dve sovražni letali.

„Afridi“

London, 6. maja. s. (Reuter). Admiraliteta je objavila danes komunikacije o potopitvi rušilca »Afridi«. Rušilec je imel 1870 ton ter je bil vođa flotilje. Pripadal je istemu razredu kakor znani rušilec »Cosack« in »Tribale«. Posadka »Afridija« je štela približno 200 mož.

Stališče Bolgarije

Sofija, 6. maja. AA. (BTA) Danes proslavlja Bolgarija Djurdjev dan kot dan svoje vojske. V zvezi s tem je bila že včeraj spominska proslava v čast padlim v svetovni vojni. Navzočni so bili predstavniki kralja, člani vlade, zastopniki civilnih in vojaških oblasti in tuji vojaški odposlanci. Na koncu svečanosti je vojni minister general Daskalov imel govor, v katerem je poudaril željo vsega bolgarskega naroda, kakor tudi njegovih voditeljev, da bi Bolgarija ostala izven vojne. Jasno pa je, je izjavil Daskalov, da ničesar ne zamenarimo, kar bi nam pomagalo, da bi ostali stvarno nevtralni. Na koncu je vojni minister poudaril, da mora biti bolgarski narod pripravljen, da bo branil svojo neodvisnost in svoj mir.

Parada v Sofiji

Sofija, 6. maja. AA. Bolgarska časopisna agencija poroča, da je bila danes o priliki vojaške slave sv. Jurija v saborni cerkvi svečana služba božja, ki ji je prisostvovala kr. dvojica, člani kr. doma, člani sbranja ter diplomatičnega zbora, vojni atašaji tujih držav ter druge uradne osebnosti in množica ljudstva. Nato se je vršila tradicionalna parada čet sofijske garnizije. Čete so v odličnem redu defilirale pred kraljevsko dvojico, ki je bila predmet navdušenih manifestacij vojske in ljudstva.

Pred koncentracijsko vlado v Rumuniji

Bukarešta, 6. maja. z. V tukajšnjih dobro poučenih političnih krogih se zatrjuje, da se pripravljajo obsežna prenosna rumunske vlade, v cilju koncentracije vseh narodnih sil. Preosnova vlada bo izvedena najbrže že do 10. t. m. Predsednik vlade bo ostal še nadalje Tatarescu, pač pa bodo stopili v vlado drugi ugledni gospodarstveniki in politiki. Kot bodoči zunanji minister se označuje Bratianu. Prav tako bodo po želji kralja Karola pripravljeni v vlado tudi predstavniki bivše železne garde, tako da bo nova vlada zares predstavništvo združene rumunske nacionalne fronte.

Bukarešta, 6. maja. AA. (Stefan). Kralj Karol se je vrnil iz svoje rezidence Lacoan v Bukarešto.

Incidenti na rusko-mandžurski meji

Tokio, 6. maja. o. Agencija Domej poroča, da je prišlo na sovjetsko-mandžurski meji do novih obmejnih incidentov. V bližini Laovenglinga v pokrajini Mutang-kjang je neka sovjetska patrila vdrla preko meje v Mandžurijo in pričela streljati na japonsko obmejno stražo. Neki japonski vojak je bil ranjen. Neka druga sovjetska patrila je nekaj ur kasneje vdrla preko meje. S seboj je imela tudi nekaj policijskih psov. V bližini Tungfenga v isti pokrajini je prišlo do spopada z oddelkom japonskih obmejnih stražnikov. Sovjetska patrila se je morala umakniti. Agencija ugotavlja, da so se pričeli incidenti na sovjetsko-mandžurski meji v zadnjem času vedno bolj množiti.

Varnostni ukrepi v Egiptu

Kairo, 6. maja. s. (Reuter) Egiptске oblasti so odredile, da mora vsakdo, ki hoče odpotovati iz Egipta, dobiti za odhod posebno dovoljenje.

Vsa dosedanja dovoljenja za nošenje orožja so bila ukinitvena. Za vse osebe, pri katerih bi bilo kljub temu še najdeno orožje, so določene stroge kazni.

Brezposelnost v Angliji

London, 6. maja. s. (Reuter). 15. aprila je znašalo število brezposelnih v Angliji 972.695, za 670.000 manj nego leto dni prej in 145.000 manj nego v marcu.

Nadškof dr. Stepinac na potu v Rim

Zagreb, 6. maja. o. Nadškof dr. Stepinac je danes opoldne odpotoval v Rim. Njegovo potovanje je službenega značaja.

Dvoje občinskih volitev v vrbski v banovini

Banjaluka, 6. maja. o. V vaseh Budjaku in Slatini so bile včeraj občinske volitve. V Budjaku je dobila lista HSZ 574. lista JRZ pa 125 glasov, v Slatini je pripadlo JRZ 661, zemljoradnikom pa 65 glasov.

Vremenska napoved

Zemunska vremenska napoved za 7. maj: Toplotna zjasnitev na severozahodu proti vzhodu, pretežno oblačno v južni polovici. Ponekod dež in plove. Toplota bo padla.

Naši kraji in ljudje

Pokrajinski zlet SKJ v Celju v dneh 29. in 30. junija 1940

Odkom zletnega odbora otežkoča priprave negotovost, kakšna bo udeležba gostov na predzletne dni, ko bo treba vsem preskrbeti prenočišča. Rok za prijave bo zaključen 15. maja. V prijavnici bodo navedene točne številke, koliko udeležencev, predvsem telovadskih, bo nasanih na skupnih prenočiščih, koliko udeležencev na skupni prehrani in koliko na gostilni. Tudi število zletnih znakov bo s prijavnico ugotovljeno. Banske uprave je medtem že dovolila uporabo celjskih šol za prenočišča v zletnih dneh. Za skupna prenočišča bo treba nekaj vagonov slame, na kar mora stanovniški odsek že zdaj misliti in si jo zagotoviti, ker bo slamo čedalje težje dobiti in ni izključeno, da bo cena spet poskočila.

Zletni odbor oziroma tehnični odsek namerava izdati brošuro, ki bo vsebovala vsa podrobna navodila v prvi vrsti glede nastopa, zbirališča k skupinam in k povorki, razpored javnega nastopa na glavni zletni dan, razstavo, razdelitev prenočišč, železniških zvez itd. Če bo mogoče, bodo v brošuri opisane tudi zanimivosti Celja in okolice, bližnje planine in zdravilišča. Izšla bo tudi jubilejna številka »Župnega vestnika«, za katerega se že zdaj zbirajo podatki. Predavanje za radio o zgodovini Celjskega Sokola bo sestavil gimn. prof. brat Janko Orožen, 14 dni kasneje bo sledilo enako predavanje o zgodovini celjske sokolske župe. Beograjski radio oddaja že nekaj časa vsakih 14 dni reportažo o našem jubilejnem zletu, na kar brate in sestre posebej opozarjamo.

Gostilničarji iz radovljanskega okrožja so imeli svoje zborovanje

Radovljica, v maju

Na praznik sv. Jurija so se zbrali k svojem letnemu posvetovanju gostilničarji iz radovljanskega okrožja. Občinski zbor, na verandi Kunstljeve gostilne je vodil predsednik G. Pavel Olip, gostilničar in župan iz Lesc. Pokazal je slabo stanovsko zavest članov, kajti od 70 članjenj je se udeležilo zborovanja le nekaj nad 20 članov. Omenil je, da je v blejskem okrožju zanimanje še manjše, tako slabo, da lanske leto sploh niso imeli občnega zbora in da tudi letos kaže, da ga ne bo. To je zelo slabo za stan, ki se more vprav v sedanjih dobi boriti z različnimi stanovskimi težavami. Po mnenju G. Olipa bi bilo bržčas boljše, da bi bilo za ves radovljanski srez le eno samo močno združenje, z dobro urejeno pisarno in strokovnim tajnikom, kakor pa da so v srezi kar tri šibka združenja. Skupna društvena pisarna naj bi bila v Radovljici, kjer je sedež sreskega načelstva in drugih, za gostilničarje v pošte prihajajočih uradov.

G. tajnik Peterlin iz Ljubljane je govoril o delu TOI, odbora za gostilničarje, ki je dosegel, da odpadejo posebno za male gostilničarje neprijetni kontrolni registri, in še v raznih drugih, za gostilničarje važnih zadevah. Poudarjal je, da je zelo umestno, če združenje pričuje tudi izlete v tujino in pri takih prilikah obogatijo na iz-

kušnjah, posebno v tujskoprometnem pogledu. G. Peteln je seznanil zborovalce z delom in posredovanjem »Zveze udruženj«: tako v zadevi s trošarinskim registrom, ki bo vpeljan le v krajih z nad 1000 prebivalci, o noveli zakona o neposrednih davkih, o reguliranju minimalnih mezd gostilničarskih uslužbencev, o posredovanju pri ureditvi policijske ure in o težavah, ki se obetajo v tekočem letu in o težavah, ki se bodo bržčas posebno prizadela radovljanski okraj, ki je pač zelo odvisen od tujskega prometa.

Sledilo je poročilo tajnika in blagajnika za preteklo leto. Soglasno je bil spet izvoljen stari zaslužni predsednik G. Olip, v odboru pa je nekaj izprememb. Izpadli so odborniki, ki niso kazali posebne vneme za društveno delo, ali pa so bili pri delu zadržani od važnih poslov.

Med slučajnostmi je bilo, kakor po navadi, slišati precej pritožb nad šumariji, ki jih kar ni mogoče ukrotiti, delajo pa občutno škodo gostilničarskemu stanu ne le v radovljanskem srezu, marveč po vsej državi. Predsednik je omenil, da bi se vsi taki primeri javili udruženju, ki bo zadevo vodilo na pristojno mesto. Zborovalci so sklenili, da prirede konec maja skupni izlet v Lasko, kjer bodo letos važna gostilničarska posvetovanja. Vožnja z avtomobilom bo krita iz društvene blagajne.

Kongres odvetniških pripravnikov Odvetniški naraščaj zahteva izboljšanje položaja in delovnih razmer

Beograd, 6. maja

Včeraj in danes se je v veliki dvorani okrožnega sodišča v Beogradu vršil kongres jugoslovanskih odvetniških pripravnikov. Zborovanje je vodil predsednik beograjskega združenja odvetniških pripravnikov Djuro Strugar, ki je v svojem nagovoru podal nazorno sliko težkega položaja, v katerem se nahaja naš odvetniški naraščaj. Iz naše stvarnosti, je rekel med drugim, je izginil lik onega povojnega izobraženca, ki je bil poln vere, da si bo lahko ustvaril dober položaj v družbi. Danes ni več izobraženec, ki bi mogel naprej predvideti napredek v svoji karieri.

Čeprav je velika potreba po strokovnjakih, jih je veliko število brez posla in žive v najtežjih razmerah. A če že kdo izmed njih pride do zaposlitve, je po navadi zelo bedno plačan. Mladi pravnik se regrutira iz najbolj siromašnih plasti družbe, ker nudi pravna fakulteta relativno najbolj ugodne pogoje za študij. Prav zato pa je v vrstah nezaposlenih izobraženec največ mladih pripravnikov. Posebno mesto v vrstah intelektualne mladine zavzemajo odvetniški pripravniki. Malo je med njimi takih, da bi bilo njih gmotno stanje dobro. Diplomirani pravniki ne grede radi v njihove vrste, ker so delovni pogoji tu zelo težki, plače pa tako nizke, da ne predstavljajo niti osnovnega eksistencečnega minimuma. Pa tudi predolga doba staža in »leto lakote« na sodišču predstavljata za večino nepremostljivo zapreko, da bi mogla doseči pravico do advokature. Tako dolg staž se ne da z ničemer opravičiti. Pri vsem tem

število odvetniških pripravnikov rase iz dneva v dan. Ta dotok prihaja od tod, ker dober del mladih pravnikov ne more najti mesta v državni in samoupravni službi, pa se za ceno dolga zateka med odvetniške pripravnike.

Tudi dekan pravne fakultete univ. prof. dr. Gjorgije Tasić je v svojem pozdravnem nagovoru naglasil potrebo, da se staž zniža in da pripravniki dobe boljše nagrade za svoje delo. Na koncu je obljubil, da bo tudi v »Arhivu«, ki ga ureja, na uvodnem mestu objavil članek o potrebi izboljšanja njihovega položaja. V enakem smislu je spregovoril tudi predsednik odvetniške zbornice Vlada Simić.

Novi tehnični ravnatelj TPD

Trbovlje, 5. maja

Upravni svet Trboveljske premožekopne družbe je imenoval dosedanjega ravnatelja rudnika v Trbovljah g. inž. Vitolda Biskupskega za tehničnega ravnatelja vseh podjetij TPD. Inž. Biskupski bo prevzel svoje posle pri generalnem ravnateljstvu družbe s 1. julijem, ko bo odšel dosednji dolgoletni tehnični ravnatelj g. inž. Heinrich po dovršeni službeni dobi v pokoj.

Novi tehnični ravnatelj inž. Biskupski je na glasu odličnega rudarskega strokovnjaka. Po rodu je Ukrajinec, montanistično visoko šolo je dovršil v Leobnu na Štajerskem, potem pa je služboval ves čas v slovenskih krajih. Najprej je bil nekaj let pri rudniku Leše v Mežiški dolini, nato pa

neprekinjeno pri TPD. Bil je »obratovodja in ravnatelj družbin rudnikov v Kočevju, Zagorju in končno v Trbovljah. Njegovi iniciativi in tehnični sposobnosti gre mnogo zasluge, da so se vsi ti rudniki lepo izpopolnjevali. V Zagorju je povečal obrat tamšnjih apnenic in s tem ustvaril možnost za racionalnejšo uporabo drobnega premoga. Zagorska občina, ga je imenovala za svojega častnega občana. Tudi kot ravnatelj rudnika v Trbovljah je inž. Biskupski uveljavljal svoje velike strokovne sposob-

nosti in med drugim zlasti razširil električno, kar je družbi omogočilo osamosvojitve v pogledu električnega toka. Kot predsednik Bratovske skladišnice in protituberkuloznega dispanzerja je deloval tudi za zboljšanje socialnih razmer in za zdravstveno povzdigo rudarjev.

Novi tehnični ravnatelj TPD je znan tudi kot odlični geolog. V svojem povečanem delokrogu bo s svojo strokovno in organizatorično usposobljenostjo gotovo lahko več doprinesel k napredku našega rudarstva.

Pismo iz Rogaške Slatine

Rogaška Slatina, v maju

Dolgo že ni bilo poročil iz Rogaške Slatine. Človek bi pač mislil, da je Slatinčane telesno in duševno izmučila dolga vrsta veselic v kratkem predpustu. Toda še po teh so se Slatinčani pravi pridno zbirali na običnih zborih raznih društev, pretresali njih zadeve, se končno — da ostanjo zvesti tradiciji — zedinili v popolno soglasnost, in vse je, razen majhnih izjem, ostalo pri starem.

Tudi pevsko društvo »Sloga« nam ni ostalo dolžno vsakoletnega koncerta. 3. marca smo številni ljubitelji lepe pesni pohiteli v Aleksandrovo dom, da prečimo delo in napredek od lanskega koncerta. »Sloga« ima še vedno samo moški zbor, vodi ga učitelj Ferlic, šteje 22 do 24 pevcev, kar je za tukajšnje razmere dovolj lepo število. Na sporedu je bilo 17 pesmi od najstarejših do sodobnih skladateljev. Pogrešali smo edino Adamiča, brez katerega si danes nesilnega koncerta skoraj ne moremo misliti. Tokrat se nam je tudi predstavil pevovodja Ferlic kot skladatelj. Njegova »Pesem Sloge« je zvenela prav melodično in mogočno, le videla se nam je prekratka. Zbor je pokazal od lanskega leta velik napredek. Tako sigurnega in discipliniranega nastopa nismo pričakovali. Kljub nesorazmernemu razdeljenim glasovom (I tenor 3, II bas 3!) zveni zbor kot celota izenačeno, zmore iz nežnega pp (Jereb: »O kresu«, Mašek: »Pri zibelci«) preiti v lepem crescendo v mogočni ff (Novak: »Gorski kraj«, Hajdrih: »Hercegovska«), ki pa tudi ni pretiran. Vsaka pesem je zvenela zase kot celota, ki ni bila samo peta, ampak tudi deklamirana. To je zasluga neumornega pevovodje, ki je tokrat tudi dokazal, da je dober interpret. (Foerster: »Njega ni«, Juvanc: »Sopek«). Posebej moramo omeniti tenorista G. Bauerja, ki nam je nudil v Volaričevih »Biserih«, posebno pa v Lajovčevi »Serenadi« lep umetniški užitek.

Z istim sporedom in popolnim moralnim uspehom je »Sloga« priredila 12. aprila koncert v Šmarju pri Jelšah, 13. aprila pa v Rogatu, kjer se je po koncertu razvil lep in pristrčen družabni večer. Razume se, da je bil zastopan samo slovenski živelj. Za tak kraj so take prireditve velikega nacionalnega pomena. Zatorei bo »Sloga« s svojimi prireditvami v Rogatu vedno dobrodošla, kar so izrazili tudi poslušalci.

ament, genialno iznajdljivost in nedosegljivo izrazno silo.

Stoletnica P. I. Čajkovskega je praznik ne le ruske glasbe, marveč vsega evropskega glasbenega življenja. Če ne bi bil današnji položaj izjemno težaven, bita datum vzbudil nedvomno še večje in širše odmeve, kakor ga vzbuja v sedanjem zamračnem času, pred prepadom ene civilizacije, ki jo je poveljevala tudi nesmrtna muzika Čajkovskega!

Nov zvezek

„Ljubljanska Zvona“

Pravkar izšla 3—4. številka »Ljubljanskega Zvona« prinaša na uvodnem mestu prispevek doc. dr. Antona Ocvirka »Razgovor s profesorjem Kidričem«. Pisec opisuje v tem članku svoj obisk pri ugodnem znanstveniku in beleži izjave, ki se tičejo njegovega zanimanja za literaturo, slavističnega razvoja, znanstvenih načrtov in del kakor tudi idej in metod, ki so vodile prof. Kidriča pri tem delu. Ob koncu citamo značilno izjavo profesorja Kidriča glede »Ljubljanskega Zvona«. V nji pravi med drugim: »Spričo našega štivila in našega položaja se mi zdijo poskušni podrečenci cel skupin, izločiti našo najstarejšo revijo iz narodne celote, naravnost nepremišljeni. Sicer se pa tudi sprašujem, kakšna pridobitev bi bila za slovensko kulturo, če bi ubili »Ljubljanski Zvon« in to še v času, ko pušča zalozniška urednik in sodelavec vsaj toliko svobode, kolikor jo imajo pri drugih listih.« Tako prof. Kidrič. Te besede so pač reakcija na nekatera značilna nasprotstva v našem literarnem svetu, nasprotstva, kakršna so mogoča samo v kulturno zelo ozkožrnem okolju in pri ljudeh, ki svojo osebno malenkostnost spreminjajo v »stališče«. — Izmed nadaljnjih pomembnih se-

Udeleženci omladinskega tečaja JNS, ki se je z lepim uspehom vršil dne 28. aprila v Slov. Konjicah

7. aprila so gostovali pri nas železničarji iz Rogatec z Murnikovimi »Butalcij«. Mnogoštevilni gledalci so prišli popolnoma na svoj račun. Igralci so kljub dolgovernosti igre same postavili na oder like polne življenjske resničnosti brez pretiravanja in pretvarjanja. Posebno sta nam ugajala g. Tušek v vlogi župana in g. Vreč v vlogi gostilničarja.

14. aprila smo imeli zopet svojevrstno prireditev. Tokrat so se predstavili učenci svetokriške šole v Prosvetnem domu s Korbanovo igro: »Povodni mož«. Vsi igralci so vlogo zadovoljivo rešili. Režija je bila v rokah gđe Karničnikove in Kurbusove. Gđe. Šega je naštudirala z otroki ljubeč rajalni nastop »Brodar« s spremljavo klavirja. Posebno pa smo bili radovedni na prvi nastop svetokriškega mladinskega zbora, ki šteje 60 pevcev, a vodi ga učitelj Janko Žurman. Zbor je svoj krst odlično prestal. V kolikor se posamezni glasovi niso čisti in izenačeni, v toliko, nas je presenetil disciplinirani nastop. G. Žurman je znal vlti v mlada srca smisel in navdušenje za lep pesem, zato uspeh ni izostal. Želim le, da začeto delo ne bi zaspalo in da bi se tudi glasovi slatinske šole zdramili!

Cujemo, da se nam bo v maju tudi »Zdraviliški pevski zbor« predstavil s prvim samostojnim koncertom. Le po tej poti naprej — pa naj kdo poreče, da spimo!

Vode naraščajo

Maribor, 6. maja.

Ze šesti dan skoraj nepretrgoma dežuje, včasih več, včasih manj. Celu v nedeljo, ko so imeli Ljubljanci razmeroma prijetno vreme, je ves dan deževalo in mestoma kar lilo. Tako je bilo od nedelje na ponedeljek padavin za 18.1 mm. Tezenska postaja pravi sicer, da se obeta v mariborskem okolišju zboljšanje, vendar pa napoveduje hkrati prevladovanje oblačnega in malo vetrovnega vremena. Razen tega smo Mariborčani in okoličani opazili, kako te dni megle neverjetno vztraja. In tako goste, čudne megle nismo izlepa vajeni.

Sedanje deževno vreme je sicer od začetka zelo koristilo. Dež, ki je bil zares zlata vreden, je napojil njive, travnike in vrtove. Zaradi trajanja deževnega vremena pa se že čutijo nekatere posledice. Naše jablane ki so po obilnem cvetenju obetale krasno letino, že kažejo ledove neobilne krasne deževja. Cvetje odnaša jable na po večini že zelo osute. Naši obmejni sadjarji gledajo s skrbjo v bodočnost. S te strani preti našim kmetovalcem največja nevarnost, četudi škoduje preobilica moče tudi poljskim sadovom v Pesniški dolini, ki je tako obutno izpostavljena možnostim poplave, kaže običajno podoba naraščajočih mlakuz, pa tudi v drugih nižjih ležečih krajih, pri Slovenski Bistrici in drugod, se zbira voda, ki ne utegne odtekati v mlake in jezera.

Poleg Pesnice, Dravinje in drugih voda, ki so od nalivov motne in zamazane, je tudi Drava že vidno narasla. To priliko so takoj izkoristili naši splavarji, ki so že v večjem številu dospeli na svojih splavih do Maribora. Plovba na Dravi je živahnejša, splavarsko življenje ob Pristanu se spet poživlja.

Murskopoljske konjske dirke

Ljubljana, 6. maja

Kljub resnim časom ni nehalo delo na gospodarskem področju. Sem spadajo tudi slovit murkopoljske konjske dirke, ki jih letno prireja Kolo jahčev in vozačev v Ljutomeru, da preskusi konjski material, ki ga goje murkopoljski kmetje. Na te dirke prihajajo interesi za dirkalne, pa tudi navadne konje in pa tisti, ki si žele dobrega sportnega užitka. Letošnji konj-

ski material obljublja napete vožnje. Da so kasači v dobri formi, pričajo uspehi, ki so jih dosegli 28. in 29. aprila naši vozači v Beogradu. Znana Salta Mirka Šumaka iz Ljutomera in Splendidi istega rejca sta dobila v nedeljo prvi nagradi, Lidija Jakoba Vauptiča iz Lukavcev pa enako v ponedeljek, medtem ko je Nelson Viktor Alojza Slaviča iz Banovcev bil tretji in četrti.

Murskopoljske dirke bodo na binkoštno nedeljo 12. maja na lepem dirkališču na Cenu pri Ljutomeru z začetkom ob 14. Na dirkališče bodo vozili avtomobili.

1. Dirka drav. banovine 1. heat. Nagrade: 1.600 din (800, 400, 250, 150). Enovprezna dirka (2—3) za 4 do 12 let stare konje, vzgojene v Jugoslaviji. Proga: 1.600 m. Distančni 160 m. Popusti: konjem v kmetijski posesti 20 m, majden 20 m. Dodatki: za vsakih 1.500 din 20 m do 3.000 din, za vsakih nadaljnjih 4.000 din 20 m. Vloga: 40 din. 2. Dirka Sreskega kmetijskega odbora v Ljutomeru. Nagrade: 1.200 din (600, 300, 200, 100). Enovprezna dirka za 3 letne jugoslovanske konje. Proga: 1.920 m. Popusti: konjem v kmetijski posesti 20 m, majden 20 m. Dodatki: za vsakih 200 din 20 m, žrebec 20 m, maksimalni doatek 120 m. Vloga: 30 din. 3. Dirka. Druga heatska. 4. Dirka »Beograda«. Nagrade: 1.200 din (600, 300, 200, 100). Enovprezna dirka za 3 do 12 let stare jugoslovanske konje. Proga: 2.200 m. Popusti: majden 20 m, triletin 20 m. Dodatki: za vsakih 1.000 din 20 m, maksimalni doatek 240 m, mitingski doatek za vsakih 300 din 20 m. Vloga: 30 din. 5. Dirka. Eventualna tretja heatska. 6. Dirka kneza Mihajla. Nagrade: 1.000 din (500, 250, 150, 100). Galopna dirka za vse jugoslovanske konje. Proga: 1.600 m. Vloga: 30 din. 7. Spominska dirka Jožka Rajha. Nagrade: 2.000 din (1.000, 500, 300, 200). Dvovprezna dirka za 3 do 12 let stare konje, vzgojene v Jugoslaviji. Proga: 2.400 m. Popusti: triletin 20 m, konjem v kmetijski posesti 20 m, majden 20 m. Dodatki: za vsakih 2.500 din 20 m, maksimalni doatek 240 m. Vloga: za vsakega prijavljenega konja 10 din in za vsako vprego 30 din.

— Pri korpolentnih ljudeh se izkaže naravna »Franz-Josefova« grenka voda kot zanesljivo in prijetno delujoče sredstvo proti zaprtju, katerega se uporablja brez posebne diete. »Franz-Josefova« grenka voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in trgovinah z mineralnimi vodami.

(Ogi reg. št. 50474-32)

Mlad trgovec žrtev razbojnikov

V Vrhovcu, nedaleč od Slavenskega Boda, se je zgodilo v soboto zvečer grozovito razbojništvo, katerega žrtev je mladi trgovec Stepan Cvitković. Njegova mati Ivka je kot posestnica in trgovka znana daleč okoli po premoženju. V Vrhovcu ima kar dve trgovini, eno vodi sama, drugo pa je vodil sin Stefan. Ko je mati v soboto zvečer legla k počitku, je nekdo potikal na vrata. Gospa je šla pogledat in je ugledala tri neznanca. Takoj so jo popadli in jo privezali k mizi, nato pa začeli nabirati plen. Neki sosed je vendarle opazil, da v Cvitkovičevi hiši ni vse v redu in je hitel klicat Stefana, ki je bival nedaleč stran. Stefan je takoj prihitel s puško in je zalotil razbojnike, ko so pravkar zapuščali hišo. Pognali so se v beg, Stefan je ustrelil za njimi, razbojniki pa so tudi streljali in je en strel smrtno zadel Stefana. Razbojniki so nato izginili v noč. Prihiteli so sosedje, ki so rešili zvezano mater, sina pa položili na mrtvaški oder. Prebivalstvo daleč naokrog je silovito ogroženo nad zločinci.

INSERIRAJTE V „JUTRO“!

»Puškin in Shakespeare« Pavel Šivic se kritično bavi s sporedi letošnje koncertne in operne sezone v Ljubljani, dr. D. Švara pa s koncertom Akademskega pevskega zbora.

Liriko zastopajo v tej številki Igo Gruden z dvema pesmima, Ivo Brnčić s pesmijo »Pismo«, Jern Ledina z besedo živih in mrtvih, Fran Onič, ki se je pesniško udeleževal v razbojnih našega ekspresionizma in potem umolknil, pa se vrača v poezijo s pesmijo »Materino pismo«, ki nekoliko spominja na liriko Sergeja Jesenina. Na prehodu med liriko in epično poezijo je Antona Novačana originalno zasnovani in po svoji izpovedni vsebini posebno zanimivi ciklus pesmi »Borba z angelom«, ki se bo še nadaljeval.

V tej številki je obilna dramatska proza. Nadaljuje se Antona Novačana udarna satirična komedija z naslovom »Amfiklonije ali Janez Goliglebe«. O nji bomo pisali obširneje, ko bo objavljena v celoti. Vsekako utegne to delo vzbuditi zaradi svoje pikre aktualnosti splošno zanimanje. Igralec in režiser Fran Lipič je prispeval dramatični prizor z naslovom »Odmors«, ki v njem nastopata Hamiet in Polonij tečaj, ko sta odigrala svoje vloge na odru in ki lahko potem v krčmi razglablja razne probleme. Tudi ta dramatski spis je satirično zaostren in se končuje s Hamletovim melanholičnim monologom o smrti.

Pripovedna proza je zastopana v tem zvezku samo z nadaljevanjem daljše povesti Toneta Šiferja »Dvorni norec svoje duše«. Tudi v tej povesti, ki se mikavno razpieta, se odraža današnje vzemirjeno in vznemirljivo življenje.

V rubriki med Knjigami in dogodki, ki zaključuje vsak zvezek »Ljubljanskega Zvona«, prikazuje Ivo Brnčić najnovejši roman Antona Ingoliča »Na splavih«

Kulturni pregled

Stoletnica Čajkovskega

Ruska glasba si je šele v najnovejšem času pridobila velik sloves in srednji in zapadni Evropi. Njeno prodiranje na zapad je bilo počasno. Tudi za njo je nekaj časa veljalo, kar velja za slovensko literaturo delno še danes: slavica non leguntur.

Eden največjih glasbenih genijev ruskega naroda je Peter Iljič Čajkovskij, čigar stoletnica rojstva se spominjamo v teh dneh. Tudi njegovo genialno delo ni še izven Rusije tako znano ni tolikanj uvaževano, kakor bi naj bilo po svoji resnični vrednosti in svojem originalnem doprinosu v zakladnico svetovne glasbe. Vzeti smo v roke Larousovo šolsko zgodovino glasbe in ta francoski glasbeni priročnik Čajkovskega sploh ne omenja! Ernesta Brückena »Die Musik der Nationen«, sicer resno in kvalitetno delo, mu odmerja komaj pol strani. Tako zapostavljanje Čajkovskega je prej posledica nevednosti, kakor pa načelnega prezira. Vzlic temu je P. I. Čajkovskij danes bolj znan kakor je bil kdaj prej in njegova glasbena slava neugnano raste. Velik uspeh je dosegel film, ki kaže njegovo dramatično življenje in naporno pot k uspehu. Prav tako vidimo v literaturi vrsto novih knjig, ki se bavijo z njim bodisi v obliki študij, bodisi kot življenjepisni romani, kakor je n. pr. Klausa Manna »Symphonie pathétique«, ki jo imamo tudi v slovenskem prevodu Pod. Levstika. Pri nas se je takisto pojavil vzporedni dramatični življenjsko usodo Čajkovskega (Ivan Mrak).

Peter I. Čajkovskij je nadaljeval v ruski glasbi smer, ki jo je začel njegov predhodnik Mihajl Glinka (1804—57), avtor slovesnih oper »Življenje za carja« in »Ruslan in Ljudmila«. Medtem ko so se njegovi predhodniki — morda pod vplivom slavjanofilske ideologije — močno naslanjali na ruski glasbeni folklor, je Čajkovskij priključil rusko glasbo zapadnemu stilnemu razvoju in ji tako dal nadih internacionalnosti. Vzlic temu pa tudi on ni mogel in menda tudi ni hotel zapustiti ruskih duhovnih tal. Kljub vsemu svetovljanstvu čutimo v skladbah Čajkovskega bolj ali manj različni utrip ruskega srca, sled ruske ljudske glasbe.

V guberniji Vjatka dne 6. maja 1840 rojeni Peter Iljič Čajkovskij je umrl leta 1893. Ustvaril je obsežno in za rusko glasbo izredno pomenljivo delo. Obsega poleg številnih miniaturnih skladb in glasbenih kramljanj tudi velika simfonična dela, izmed katerih sta si peta simfonija in »Symphonie pathétique« pridobili svetovni sloves in vedno znova navdušujeta občinstvo v koncertnih dvoranah vseh evropskih središč. Njegova opera »Evgenij Onjegin«, ki jo je spisal 1877 po slovesnem epu A. S. Puškina, in njegova komična opera »Pikovka dama« sodita v »železni repertoar« evropskih opernih gledališč. Izmed ostalih skladb so posebno znani trije klavirski koncerti, zlasti klavirski trio »La mémoire d'un grand artiste«. Vse skladbe razodevajo komponistov ognjevit tempe-

Iz Celja

Vse za šalo. Mariborsko Narodno gledališče je uprizorilo v nedeljo zvečer v celjskem gledališču domačo opereto »Vse za šalo«, ki jo je napisal Celjan Danilo Gorinšek in ugalsbil mariborski vojaški kapelnik Josip Jiranek. Opereta je pisana prav učinkovito in z dobrim humorjem ter je prepletena s posrečeno satiro. Drugo dejanje je nekoliko predolgo, tretje pa je samo epiloz z enim samim foxtrotom ob zaključku. Jiranekova glasba je moderna, zelo melodiozna, fino instrumentirana in privlačna. Skladatelj je tudi sam dirigiral orkester, ki je rešil svojo nalogo zelo pohvalno. Režija g. Harastovića je bila skrbna, scenerija po načrtu g. inž. arh. Franca okusna in učinkovita. Igralci so rešili svoje vloge zelo zadovoljivo. Posebno pohvalo zasluži dame Iglčeva, Brumen-Lubejeva, Gorinškova, Savinova in Starčeva ter gg. Gorinšek, Manoševski, Harastović, Verdonik, Kovič, Narkst in Kosič. Plesni so bili dobro naštrinjani, zbor pa se je pri petju včasih lovil. Opereta je dosegla tudi v Celju lep uspeh. Predstava je bila dobro obiskana, nekateri zastopniki pa se je iz neznanih razlogov niso udeležili. Popoldne so mariborski gostje ponovili Straussovo opereto »Cigan baron«.

R. P. Tekma za prvenstvo Slovenske šahovske zveze. Celjski šahovski klub je igral v nedeljo v hotelu »Evropia« v Celju revanžno prvenstveno tekmo z mariborskim šahovskim klubom »Vidmarjem«. Trije dobri celjski igralci to pot niso mogli nastopiti. Reditelj g. Pešič je moral večkrat nastopiti proti nekaterim temperamentnim osebam, ki so se vmešavale v potek igre. Posamezni rezultati so naslednji (prvi so Celjani, drugi Mariborčani): Poljanec: Gerželj 1:0, Cijan: Kucovec 0:1, Modic: Lukež 2:1, inž. Savjov: Marvin 0:1, Ziehl: Kuster: 0:1, Grašar: Čertalič 0:1, inž. Pipuš: Lukež ml. 1:0. Partija Fajs: Nosan je bila prekinjena v dobljeni poziciji za Celjana Fajsa. Če bo Slovenska šahovska zveza ocenila prekinjeno partijo kot dobljeno za Celje, se bo glasil rezultat 4:4 kakor pri prvem srečanju v Mariboru. Ker pa je Celjski šahovski klub obakrat na prvih deskah zmagal, bil postal v tem primeru zmagovalec in bo o binkoštni nastopil proti prvaku ljubljanskega kroga.

Soferski izpiti se bodo pričeli v ponedeljek 20. t. m. ob 8. zjutraj pri predstojništvu mestne policije v Celju. Izpiti bodo za kandidate iz območja predstojništva mestne policije v Celju ter iz celjskega in laškega sročja. Interesenti naj vložijo zadevne prošnje čimprej pri predstojništvu mestne policije v Celju, soba št. 42.

Iz Maribora

a—Hrvatski književniki v Mariboru. Dne 15. t. m. prispejo v Maribor hrvaški književniki, ki bodo priredili literarni večer v okviru prireditve III. umetnostnega tedna. Med njimi bodo najpomembnejši sodobni književniki: tudi Vladimir Nazor in Tin Ujević. Zaradi tega jim pripravljamo Maribor svečan sprejem. Zaradi priprave sprejema in organizacije bivanja dragih gostov v Mariboru se zbere v sredo zvečer pri Orli predstavniki vseh mariborskih narodno kulturnih organizacij. Maribor bo svoje bratske goste sprejel častno in dostojno.

a—Krst nove slovenske drame. V okviru Umetnostnega tedna bo krstna predstava nove Golouhove drame »Krisalide«.

a—Izvrstna letina jabolk se nam obeta letos, ako smemo soditi po obilnem cvetju. Bati se je, da ne bi zaradi deževja pričelo nežno cvetje odpadati.

Klobuki v najnovejših oblikah in barvah A. HEDZET — Maribor.

a—Sokol Maribor matica priredi v sredo 8. t. m. predavanje o IX. zletu bolgarskih Junakov v Sofiji 1. 1939. in v zvezi s tem o potovanju z jugoslovanskim parnikom »Lovćenom« po Črnem morju, Bosporu, Dardanelah, Carigradu, Atenah in Krfu do Splita. Predaval bo br. Meglič. Skioptične slike v barvah so delo br. dr. Lutmana.

a—Obrotno gibanje. V letošnjem aprilu je izdalo mestno obrtno oblastvo devet novih obrtnih pravic, črtalo pa jih je pet.

a—Mariborsko vreme. Padavin je bilo od petka na soboto za 14,7 mm. Včerajšnja minimalna jutrna temperatura je bila 9,9. Po napovedi tezenske vremenske postaje bo prevladovalo v mariborskem okolišju oblačno vreme, ponekod bo morda še deževalo.

a—Beluše na mariborskem trgu. Te dni so se pojavile na našem trgu prve letošnje beluše. Prodajajo jih po 16 do 20 din za kg.

a—Svojevrsne metode se opažajo v zadnjem času po nekaterih trgovinah. Tako tožijo naše zavedne gospodinjice, da jim neka okoliščina trgovina nikdar ne postreže s posebno dragocennimi življenjskimi potrebščinami. Kakor je na primer maslo. Čim se po pojavi stranka, ki se poslužuje tuje govorice, je takoj vse na razpolago in naprodaj. Naše gospodinjice so zaradi takšnih metod uravnoličeno ogorčene.

a—Brizgalka za umivanje mrčesa v železcu. V tukajšnji bolnišnici so pripeljali zloglasnega 32-letnega Stefana Vukšana, ki prestaja zaradi raznih goljufij svojo zapornico kazen v jetnišnici. Svoj čas je pogoltnil brizgalko z zamke »Flite« za umivanje mrčesa. V bolnišnici mu bodo odstranili brizgalko.

a—Usoden skok iz drvečnega vlaka. Pri limbuški postaji je skočila z drvečnega vlaka 29-letna tkalka Franciška Juraj, ker je pozabila izstopiti na postaji. Obležala je na tračnicah vsa krvava.

a—Temperament. Apelacijsko sodišče v Ljubljani je zavrnilo svoj čas obsojenemu 26-letnemu mesarskemu pomočniku Antonu Krajncu kazen od 1 leta na 2 leti in 6 mesecev roboje, ker je 12. septembra 1939 v neki gostilni prevneto dejal izraza kazniv miselnosti.

a—Kamniški uboj. Včeraj dopoldne je obsodil mali kazenski senat 26-letnega Antona Gostinčiča na 2 leti in 6 mesecev strogega zapor, ker je prižigal 8. decembra 1939 v Kamnici 43-letnega Jovana Sadihu, ki je bil po rodu Rus smrtno pokodbe s kamnom.

a—Kaznovano nasilje. Mali kazenski senat je obsodil včeraj dopoldne 24-letnega Ivana Močnika iz Dobje vasi na 7 mesecev strogega zapor, njegovega brata Rudolfa Močnika pa na 2 meseca zapor, ker sta 23. novembra 1939 pri Prevaljah iztrgala samokres orožniku, ki ju je pozval k miru in redu.

Gospodarstvo

Reorganizacija poštnega ministrstva

Iz Beograda poročajo, da je minister za pošto, telegraf in telefon predložil ministrskemu svetu uredbo o reorganizaciji tega ministrstva. Uredba predvideva med drugim ustanovitev vrhovnega poverjenika s potrebnim številom poverjenikov in tehničnih poverjenikov v samem ministrstvu. Temu vrhovnemu poverjeniku bo načeloval vrhovni poverjenik, ki mora biti uradnik III. skupine 1. stopnje ki je bil že pet let poverjenik, načelnik ali ravnatelj kakšne poštne direkcije. Poverjeniki in tehnični poverjeniki pa bodo postavljeni v III. skupini, 2. stopnje. Število poverjenikov in tehničnih poverjenikov v sami uredbi ni določeno in je njihovo imenovanje prepuščeno resornemu ministru.

Vrhovno poverjenstvo bo nadzorovalo delo v poštinih direkcijah in drugih poštinih, telegrafskih in telefonskih ustanovah, kontroliralo bo delo poverjenikov v posameznih poštinih direkcijah, določalo bo delovna mesta in število osebja v posameznih ustanovah, pripravljalo in proučevalo bo načrte zakonov, uredb in pravilnikov in dajalo o njih svoja mišljenja. Vrhovno poverjenstvo bo končno proučevalo vsa vprašanja strokovne in tarifne politike, in vse odločbe, ki so potrebne za zboljšanje poštne, telegrafske in telefonske službe. Imelo bo svoj preiskovalni odsek, študijski odsek in komercialno-tarifni odsek.

Samo ministrstvo bo imelo 5 pododsekov. Vrh tega bo v ministrstvu poseben poštno-telegrafski in telefonski svet kot posvetovalni organ ministra, ki se bo moral sestajati vsaj štirikrat na leto. Tak posvetovalni organ je že doslej obstajal, vendar se ni sestajal že polnih 8 let. Člani poštno-telegrafsko-telefonskega sveta so: ministrov pomočnik, vrhovni poverjenik, načelniki, poverjeniki in tehnični poverjeniki ministrstva. Ravnatelj poštne direkcije bodo pozvani na sejo vsaj enkrat na leto. Poštno-telegrafsko-telefonski svet pa bo prvenstveno razpravljal o sestavi proračuna, o zakonskih načrtih, uredbah, pravilnikih in slično.

Po uredbi bosta v ministrstvu ustanovljeni tudi kot posebni ustanovi knjižnica in muzej, ministrstvo pa bo pričelo izdajati svoj uradni list »Poštno-telegrafski-telefonski vestnik«. Naredba nadalje določa, da bodo poštne ravnatelji imeli odsele tudi svoje pomočnike. Minister lahko pooblasti poštne ravnatelje, da na svojem področju izdajajo odloke o službenih odnosih uslužbencev, zvančnikov, uradniških pripravni-

kov in uradnikov, X. in IX. skupine, glede katerih mora biti samo upokojevek pridržana resornemu ministru. Poedini poštne ravnatelji bodo lahko odločali glede dobav v vrednosti do 100.000 din. Podobno, kakor vrhovno poverjenstvo bodo tudi pri direkcijah ustanovljeni sveti ravnateljstva, ki ga bodo tvorili poštne ravnatelji, njegov pomočnik, poverjenik in predstojniki odsekov. Potrebno število poverjenikov, ki morajo biti uradniki do IV. skupine 1. stopnje, bo imenoval minister, podrejeni pa bodo neposredno poštному ravnatelju. Razpravljali bodo prvenstveno o personalnih vprašanjih in važnih dobavah.

Državne pošte bodo po novi uredbi razvrščene v 6 razredov. Državne pogodbenne pošte bodo nadalje vodili pogodbeni postarji. Uredba vsebuje tudi določbe glede pokojninskega fonda poštarjev in poštinih poslovodij, ki bo stopil v veljavo s 1. majem t. l.

Pri državnih poštah 1. razreda bodo postavljeni tudi pomočniki upravitelja, ki jih bo imenoval ravnatelj poštne direkcije. Važna je tudi določba, ki pravi, da sprejema in dostavlja poštne pošiljke v širšem dostavnem področju vaški pismonoše, ki so pogodbeni uslužbenci in bodo postavljeni na osnovi konkurence iz samega poštnega okoliša, ki ga morajo dobro poznati. Pismonoše bodo socialno zavarovani, kakor ostali državni uslužbenci in bodo od države prejemali obutev. S posebnim pravilnikom jim bo zajamčena tudi pokojnina. Sedanji vaški pismonoše se bodo porabili za notranjo službo v pošti.

Uradniki bodo lahko vršili službo v ministrstvu samo tedaj, če so prej služili najmanj 3 leta v kakšni poštini direkciji. Uradniški pripravniški sploh ne bodo mogli začeti kariere v ministrstvu, niti v poštini direkciji (razen arhitektov). Niti sluge ne bodo mogli služiti v ministrstvu, niti v direkciji, če niso imeli prej 15 let službe v poštini stroki. V službo zvančnikov, slug in dnevnika ne bo sprejet nihče, ki je star preko 30 let. Važna je določba, da se bodo zopet sprejemali v pošto, telegrafsko in telefonsko službo, na položaje po točki 1. § 45 zakona o ošbe z malo maturo. Za ženske osebe z veliko maturo ostanje nadalje v veljavi sedanje omejitve, po katerih število žensk v službi ne sme presegati 25% vseh poštinih uslužbencev. Uredba končno odreja ustanovitev posebnega fonda, za gradnjo stanovanjskih hiš za poštne uslužbence.

Trgovinska pogajanja z Nemčijo

Danes se prične v Beogradu pomladno zasedanje jugoslovansko-nemškega stalnega gospodarskega odbora. Zanimanje naših gospodarskih krogov za ta pogajanja je zelo živahno, kar je razumljivo, saj zavzema Nemčija s protektoratom preko 50% naše zunanje trgovine. V zvezi z zasedanjem odbora poudarjajo v Beogradu, da tem pogajanjem ni pripisati pretiranega pomena. Jugoslovansko-nemški stalni gospodarski odbor se sestaja dvakrat na leto, spomladi in jeseni, toda dejansko se o obsegu blagovne izmenjave razpravljajo vedno na jesenskem zasedanju. Medtem mika imo pomladno zasedanje pred vsem namen kontrolirati funkcioniranje sporazuma in rešiti ona vprašanja, katerih rešitev je neobhodno potrebna za normalno funkcioniranje sporazuma, se na jesenskem zasedanju določijo obseg medsebojne trgovine zaradi tega, ker je v tem času dana možnost ugotoviti naše produkcijske presežke, ki pridejo v poštev za izvoz. Tudi na letošnjem jesenskem sestanku se bo razpravljalo predvsem o nadaljnjem načinu izvajanja sporazuma, ne pa o ugotavljanju novih kontingentov. Tudi Nemčija ni predložila kakšnih posebnih zahtev, o katerih bi bilo treba razpravljati na tem sestanku. Iz Beograda potrjujejo, da se na tem sestanku tudi ne bo razpravljalo o tečaju klinirne marke. Navzile temu je verjetno, da bosta delegaciji vsaj deloma razpravljali tudi o vprašanju povišanja cen nekaterim nemškim izvoznim proizvodom, katero povišanje ni v sorazmerju s

povečanjem cen naših izvoznih predmetov, zlasti kmetijskih proizvodov.

Beograd, 6. maja. AA. V torek 7. t. m. se začne v zunanjem ministrstvu v Beogradu zasedanje jugoslovansko-nemškega stalnega gospodarskega odbora. Naloga tega odbora je urediti celotno izmenjavo blaga med našo državo in Nemčijo. Zadnje (deveto) zasedanje stalnega gospodarskega odbora je bilo mesca oktobra lanskega leta v Beogradu. Nemško delegacijo vodi državni tajnik dr. Landfried, jugoslovansko pa pomočnik zunanjega ministra Milivojević. Člani naše delegacije so: inž. Budislav Cvijanović, pomočnik kmetijskega ministra, dr. Ivo Belin, prvi viceguverner Narodne banke, Svetozar Lazarević, načelnik zunanjega ministrstva, inž. Milan Manojlović, načelnik ministrstva za gozdo-ve in rudnike, dr. Martin Pavlič, načelnik finančnega ministrstva, dr. Dimitrije Mišić, načelnik trgovinskega ministrstva, dr. Ciril Nemeš, ravnatelj Prizada, dr. Vojko Grgič, referent trgovinskega ministrstva za zunanjo trgovino, Nonad Pevac, uradnik Narodne banke, dr. Mirko Mermolaj, referent direkcije za zunanjo trgovino, Milan Kecić, trgovinski ataše v Berlinu, in tajnik dr. Karliković, diplomatsko-konzularni pripravnik zunanjega ministrstva. Cilj zasedanja odbora ne sega iz rednih zadev tega odbora, to se pravi, da se bo odbor ukvarjal z letno razdelitvijo izvoznih in uvoznih kontingentov med Jugoslavijo in Nemčijo po količini in vrednosti, ter z ureditvijo trgovinskega režima s češkomoravskim protektoratom.

Gospodarske vesti

= Sklizenje tarifnega odbora. Kakor smo že poročali, je že sestavljen predlog za povišanje železniških blagovnih tarif, ki bo predložen se tarifnemu odboru, kakor je ugotovljeno s tem, da bodo povišane tarife stopile v veljavo 1. junija. Sedaj poročajo iz Beograda, da je prometni minister podpisal odlok, s katerim se za 16. t. m. sklicuje seja tarifnega odbora. Na dnevnem redu te seje, ki bo v Industrijski zbornici v Beogradu, je samo vprašanje povišanja železniške blagovne tarife.

= Državna podjetja lahko oddajo tiskarska dela tudi zasebnim tiskarnam. Iz Beograda poročajo, da je trgovinski minister razveljavil svojo prejšnjo odločbo, po kateri so bile državne ustanove zavezane, da se za tiskanje tiskovin obračajo izključno na državne tiskarne. V praksi se je izkazalo, da je tak ukrep neprimeren. Državne tiskarne so pogosto odklanjale, da bi dajale kalkulacije v naprej, češ da morejo ceno postaviti šele po končanem poslu. Delo v državnih tiskarnah je bilo vrhu tega dražje, kar je povzročilo predčasno izčrpanje za tiskovine predvidenih kreditov. Po najnovejšem odloku trgovinskega ministra smejo državne ustanove po svobodni oceni oddati tiskarska dela državnim tiskarnam z neposredno pogodbo ali pa razpisati licitacijo, na kateri morajo biti državna podjetja izenačena z zasebnimi.

= Izvoz masti in mesa. V direkciji za zunanjo trgovino je bila te dni konferenca med zainteresiranimi organizacijami izvoznikov živine in živinskih proizvodov in predstavniki direkcije. Razpravljali so o možnostih izvoza živine in živinskih proizvodov za mesec maj in junij. — Po mišljenju predstavnikov zainteresiranih organizacij bomo lahko izvozili v teku tega dveh mesecev 200 vagonov masti in slanice, 100 vagonov svežega svinjskega mesa, okrog 300 vagonov svežega govejega mesa in okrog 14.000 živih svinj. Te količine se bodo izvozile v državo, do katerih imamo obveznosti po trgovinskih sporazumih o dobavi živine in živinskih proizvodov, to so predvsem Nemčija, Češko-Moravska, Italija in Francija.

= Zahteva po maksimiranju cene telečjim kožam. V zvezi z napovedano omejitvijo klanja telet in mlade živine se je cena surovim telečjim kožam v zadnjem času znatno dvignila, kar se opaža zlasti v Sloveniji. Zveza industrijev v Ljubljani je v Beogradu napravila korake da bi se preprečila spekulacija in je zahtevala da se cena stabilizira. Cene telečjim kožam so se v kratkem podražile od 16 na 25 din za kilogram. Vrh te cene blaga ni na trgu. Če pride do prepovedi klanja telet in mlade živine, potem je neobhodno potrebno, da se vsaj sedanja cena 25 din maksimira. Če že ni mogoče predpisati prejšnje cene, ki je veljala, preden se je razvila spekulacija, to je 16 din za kilogram.

= Dobave. Štab mornarice kr. Jugoslavije v Zemunu sprejema do 8. maja ponudbe za dobavo 65.000 kg mila za pranje in 33.000 kg kristalne sode. Direkcija drž. rudnika v Kakinju sprejema do 13. maja ponudbe za dobavo raznega elektro-inštalaterskega materiala.

= Licitacije. Dne 9. maja bo v pisarni referenta inženjerja štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija za popravilo zgradbe za dvorsko stražo na Bledu. Dne 11. maja bo v intendaturi štaba dravske divizijske oblasti pisarna licitacija za dobavo 8.000 kg petroleja.

= Licitacije. Dne 11. maja bo v intendaturi štaba jadranske divizijske oblasti v Splitu licitacija za dobavo večje množice petroleja. — Dne 14. maja bo pri centralni direkciji državnih rudarskih podjetij v Sarajevu licitacija za dobavo jamskega orodja, 21. maja za dobavo orodnega jekla, 4. junija za dobavo transformatorja za državni rudnik v Kreki ter raznih električnih strojev in aparatov. — Dne 15. maja bo pri tehničnem oddelku izpustave banke uprave v Splitu licitacija za dobavo mizar-skih del v zgradbi oceanografskega instituta. — Dne 20. maja bo pri komandi baze rečne flotilje v Novem Sadu licitacija za dobavo rečnih sider, verig, plovk, škopcev, konopne vrvi i. dr.

= Dobave. Direkcija drž. rudnika v Kakinju sprejema do 13. maja ponudbe za dobavo bodeče žice, do 20. maja za dobavo raznih laboratorijskih potrebščin. Di-

rekcija drž. rudnika Senjski Rudnik sprejema do 14. maja ponudbe za dobavo kovan. Mornarska izvidniška komanda v šibeniku sprejema do 26. maja ponudbe za dobavo laka, barv, firneža, grafit, mizar-skega klena, lanenega olja, voska in masti za parkete i. dr., do 27. maja za dobavo čipčice, metel, raznih ščetk, bombaža in krp, mila, stearinskih sveč in steklenega papirja.

Borze

6. maja

Na jugoslovenskih borzah notirajo nemški klinirski čeki nespremenjeno 14.70 — 14.90. Grški boni so se v Zagrebu trgovali po 30. Tečaj na svobodnem trgu se nadalje ravna po tečaju 55 din za dolar.

Na zagrebškem efektivnem tržišču se je vojna škoda pri mlačnejši tendenci nudila po 431. Do zaključkov je prišlo le v delnicah po 55.

Devize

Ljubljana. Oficijelne tečaji: London 153.30 — 156.50, Pariz 86.60 — 88.90, New York 4425 — 4485. Curih 995 — 1005, Amsterdam 2348.50 — 2386.50, Bruselj 743 — 755. Tečaji na svobodnem trgu: London 189.41 — 192.61, Pariz 107.06 — 109.36, New York 5480 — 5520, Curih 1228.18 — 1238.18, Amsterdam 2900.55 — 2938.55, Bruselj 917.65 — 929.65.

Curih. Beograd 10, Pariz 8.77, London 15.48, New York 446, Bruselj 74.90, Milan 22.50, Madrid 44, Amsterdam 236.75, Berlin 178.62, Stockholm 106, Sofija 5.50.

Budimpešta 79.50, Atene 3.10, Carigrad 3.12, Bukarešta 2.37.

Efeti

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 431 bl., 4% severne agrarne 51 bl., 6% begluške 75 bl., 6% dalm. agrarne 66 bl., 7% stabiliz. 95 bl., 7% invest. 96 den., 7% Seligman 101 den., 7% Blair 90.50 bl., 8% Blair 95 — 98; delnice: Narodna banka 8000 bl., PAB 181 den., Trboveljska 240 — 245 (245), Gutmann 50 — 55 (55), Sečerača Osiček 206 den., Isis 32 den., Oceania 600 den., Jadranska 350 den.

Beograd. Beogradska borza danes ni poslovila.

Blagovna tržišča

Žito

+ Chicago, 6. maja. Začetni tečaji: pšenica: za maj 106.375, za julij 105.25, za sept. 106.25; koruza: za maj 65.

+ Novosadska blagovna borza (3. t. m.) Tendence nespremenjene. Pšenica: baška okolica Novi Sad 250 — 252; sremška 250 — 252; slav. 250 — 252; ban. 250 — 252; baška ladja Tisa 252 — 254. Rž: baška 202 — 204. Oves: sremški 194 — 196; slavanski 196 — 198. Jčmen: baški in sremški 194 — 196; koruza: baška 195 — 197; par. Indija 195 — 197. Moka: baška in ban. »0g« in »0gg« 365 — 375; »2« 345 — 355; »5« 325 — 335; »6« 305 — 315; »7« 275 — 285; »8« 275 — 185. Otrubi: baški in sremški 162.50 — 165; banatski 160 — 162.50. Pšizol: sremški beli brez vreč 435 — 440.

Odmevi sredozejske napetosti v Bolgariji

Demanti vesti o zbiranju turških čet na bolgarski meji. Vztrajanje pri politiki nevtralnosti — Boljši gospodarski in politični odnošaji s Francijo

Sofija, 3. maja

V tukajšnjih političnih in diplomatskih, pa tudi novinarskih krogih so z največjo pozornostjo beležili vse znake povečane napetosti v sredozejskem bazenu v preteklih dneh. Listi so zlasti beležili vse varnostne ukrepe v posameznih sredozejskih državah, posebno na Balkanu. Z največjim zadovoljstvom so tu sprejeli izjavo rumunskega zunanjega ministra o tesni povezanosti balkanskega in sredozejskega mira na merodajnih mestih vračajo vse tendenciozne vesti, katerih namen na bi bil motiti ozračje zaupanja med Bolgarijo in sosedji. Tako ni ostal med drugim neopažen značilen demanti inozemskih vesti o dozdnevem zbiranju turških čet na bolgarsko-turški meji. V turških in ostalih balkanskih krogih je ta demanti vzbudil največje zadovoljstvo, ker dokazuje, da se Bolgarija v svoji politiki do sosedov ne pusti vplivati od tuje propagande. To dokazujejo v ostalem tudi ukrepi bolgarske vlade proti nezahvalnim tuicem kakor so to potrdile tudi izjave notranjega ministra Gabrovskega v zbiranju. Med ne v manifestacije bolgarske želje po ohranitvi nevtralnosti in miru na Balkanu spadajo izjave bolgarskega vojnega ministra Daskalova o priliki proslave Djurdjevega dne, praznika bolgarske vojske.

Bolgarski listi so z zadovoljstvom zabeležili, da je po poslednjih diplomatskih razgovorih v Rimu, Londonu in Washingtonu nastopilo vsaj začasno pomirjenje v Sredozeju. Po mnenju »Mir« je Italija odložila svojo odločitev o vstopu v vojno predvsem iz dveh razlogov: 1. zaradi opozorila ameriške vlade, da bo umaknala iz Sredozeja svojo svojo trgovsko mornarico, ki vzdržuje tam dve tretjini vsega prometa, kar bi seveda imelo zelo hude posledice ne le za preskrbovanje Italije, temveč tudi drugih nevtralnih držav ob sredozejskih obalah; 2. zaradi tega, ker je velik del italijanske trgovinske mornarice na odprtem morju in bi morebitna zapora Dardanel in Suceza imela zanj hude posledice.

Veliko pozornost so te dni posvetili bolgarski listi nastopni javnici novega francoskega poslanika v Sofiji Blondela. V svoji nastopni izjavi je med drugim zlasti po-

udaril, da bo z vso vmo podpiral povečanje gospodarske izmenjave med obema državama. Prvo potrditev teh francoskih namer vidijo tukajšnji gospodarski krogi v francoskih nakupih bolgarskega tobaka, kar so vsi listi registrirali z največjim zadovoljstvom. Zelo značilen komentar o nastopni javnici poslanika Blondela pa je objavil znani bolgarski mednarodni opazovalec in narodni poslanec, vseučiliški profesor Petko Stajnov v »Slovu«, in sicer pod naslovom: »Mojstri govora mojstri dejanja«.

V tem svojem komentarju piše Stajnov med drugim: »Govor, izmenjava ob predaji poverljivih pism, novega francoskega poslanika Blondela, mi nudita priliko, da se izjasnim o francoski zunanji politiki v tem predelu Evrope. Takoj moram poudariti, da je govor ki ga je Blondel izrekel med javnice, eden izmed najboljših govorov, kar jih je bilo v podobnih prilikah izrečenih v zadnjem času. To je enkrat potrjuje, da se učenci Quai d'Orsay odklikujejo po zgornosti ki je kultiviranim Francozom prirojena. To pa seveda ne pomeni, da se politika predstavnikov Quai d'Orsay izraža samo v lepih govorih. Nasprotno, ne poznam bolj pozitivnega in realističnega naroda kakor je francoski, pa tudi ne bolj pozitivne zunanje politike kakor je francoska.«

Pisec nato prehaja na znane očitke balkanskih držav Franciji, da ni imela nikdar pravega razumevanja za njih gospodarske potrebe. Tega očitka ni mogla staviti Parizu Bolgarija, ker ni bila v svetovni vojni francoska zaveznica. Toda ugotoviti je treba, pravi pisec, da se je to na izbruhu nove vojne spremenilo, k čemur pripominja: »Ni Bolgara, ki ne bi želel, da bi se začeli sedaj novi tesnejši gospodarski gdnosaji med veliko francosko republiko in našo državo. To bi utegnilo biti uvod v zaupljive in koristne politične vezi med obema državama v duhu trdnicejstva jarmstva miru v teh predelih, miru, ki bi slonel na pravu in pravi, kakor to odgovarja vsem bolgarskim težnjam in označuje francosko zgodovino. Skrb za vzdrževanje odnošajev zaupanja, kakor odgovarjajo interesom obeh držav, na vseh področjih je zares plemenito in koristno delo.«

izključno obisku izvenljubljanskih srednjih šol.

OPERA

Torek, 7.: zaprto. Sreda, 8.: Adriana Lecouvreur. Red A. Četrtek, 9.: Modra roža. Opera. Red B. Petek, 10.: zaprto. (Generalna).

»Adriana Lecouvreur« je učinkovito in zelo melodiozno delo italijanske operne literature, ki se je izvajalo z izrednim uspehom na največjih svetovnih odrih. V naši uprizoritvi, ki sta jo nad vse vestno pripravila šef-režiser Debevec in kapelnik Neffat, je zlasti zlasti lep uspeh v naslovni partiji K. Vidaličeva. Sodelujejo predvsem še Franci, Kogejeva, Janko, Banovec in Zupan.

Prikopna slovaška opereta »Modra roža«, delo mladih avtorjev G. Dusika in dr. Braxatorisa, je vzbudila v naši odlični sedbi in uprizoritvi pri občinstvu prav lepo pozornost. V glavnih partijah so se igrali in pevsko zlasti izkazali Ribičeva, B. Sanci, Barbičeva, M. Sanci, Poličeva, Zupan, Lupša in Frelh. Dirigira R. Simoni. Režija je Zupanova.

Konec tedna se bo uprizorila kot naslednja novost velika domača opera iz rimske in egipčanske zgodovine »Kleopatra«, delo našega znanega dirigenta in kompozitorja dr. D. Švare, ki bo prišla na naš oder po večletni, vsestransko temeljiti pripravi. V glavnih partijah nastopijo vsi najboljši člani našega ansambla s Heybalovo, Kogejeva, Ribičeva, Španov, Franciom, Jancom, Betetom, Banovcem, Lupšo, Dolničarjem i. dr. Opera bo režiral šef-režiser Ciril Debevec, načrte za inscenacijo je izdelal inž. arh. E. Franz, dirigiral pa bo avtor sam.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

Sreda, 8.: Ujež. Dobrodelna predstava v korist odbora za rešitev Aškerčeve domačije.

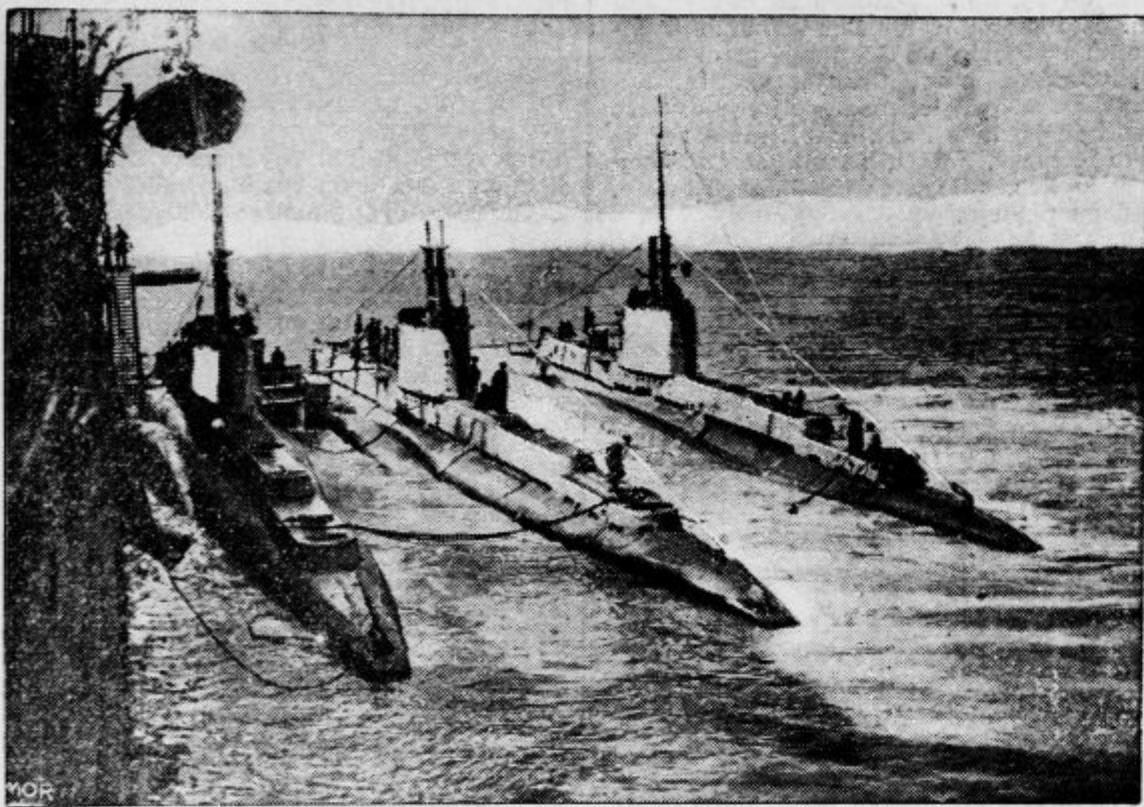
Četrtek, 9.: Ujež. Dobrodelna predstava v korist Protituberkulozne lige.

Sobota, 11.: Ujež.

Ponedeljek, 13.: Ujež. Zaključek sezone.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Tri angleške podmornice

Po uspešnih bojih v Severnem morju so se vrnile tri angleške podmornice (na sliki od leve proti desni): Scallop, Snapper in Sunfish v svoje domače oporišče

Kri in petrolej – enakovredna činitelja vojne

Sintetični petrolej v Nemčiji

Francoski državnik Georges Clemenceau je že med svetovno vojno l. 1917. predvideval pomen petroleja za vojne namene, ko je tedanjemu prezidentu Zedinjenih držav pisal in ga prosil, naj da zaveznikom na razpolago petrolejske izvirke v Ameriki. Njegova poslanica obsega tudi stavek: »V bodoči vojni bo petrolej prav tako potreben kakor kri.« Sedanjí francoski ministrski predsednik Reynaud je povedal isto, ko je nedavno dejal: »Petrolej je najsigurnejša obramba zaveznikov proti Nemčiji. Vprašanje petroleja, katerega pomen toliko naglašajo zavezniški državniki, je tudi eden glavnih problemov, s katerimi se bavi vsi tožadveni nemški strokovnjaki.

Ko je prišel na krmilo nemške države Hitler, je takoj predvideval vojno, ki bo zahtevala izrednih naporov od Nemcev, da zdrže do kraja. Zato je sprejel v svoj program čim večjo gospodarsko neodvisnost Nemčije. Vojalni kamen te neodvisnosti je postalo vprašanje dobave petroleja.

»Leuna-Werke« so v zvezi s tem izpopolnili proces utekočinjevanja premoga, katerega je mnogo na desnem bregu Rena. Iz tega premoga pridobivajo petrolej. V proces tega predelovanja je nemška vlada vložila na stotine milijard mark. Posrečilo se ji je, da je v teku dveh let dosegla proizvodnjo 900.000 ton sintetičnega petroleja, toda cena tega petroleja je šestkrat večja od cene, po kateri se prodaja navaden petrolej. V letošnjem letu računajo, da bodo Leuna Werke dosegli kapaciteto 2.600.000 ton sintetičnega petroleja, katerega bodo iztisnili iz premoga deloma v Porenju, deloma na Češkem. Pri tem se bodo posluževali Berginsovega in Fischer-Tropschevega postopka.

Boj med letalom in ladjo

Angleški aeroplan v borbi z nemško vojno ladjo v norveških vodah

MICHEL ZEVACO:

105

Don Juan

ROMAN.

Ob takšnih grenkih mislih je dospel v Vrvarsko ulico.

Počasi je ubiral korake mimo vrat Loraydanovega dvorca.

»Ako me je poklical on,« si je dejal Klotar, »tedaj ga bom zdajle zagledal, ko plane iz dvorca. Če mi je nastavljal past je to kraj napada.«

Vzravnan je stopal, držeč roko pripravljeno, in vročično, streljal z očmi na desno in levo.

Nič se ni zgodilo!

Klotarja je obšla nekakšna razočaranost; nato mu je mahoma prešinila dušo radostna misel: »Ako me ne kliče Loraydan, je morda res ona poslala pismo! Ona me kliče!«

Z novim veseljem je ubiral pot proti Arronškemu dvorcu.

Vrvarska ulica je bila po vsej levi strani, od Tempa pa do Arronškega dvorca, obrobljena s praznimi zemljišči. Na desni, med Loraydanovim dvorcem in Turquandovo hišo, je stalo nekaj osamljenih zgradb. Tisto izmed njih, ki je bila Turquandovi najbližja, je ločil od zlatarjeve hiše samo ozek travnat pas.

Bila je skromnega lica. Dasi ji je čas zdavnaj barval zidove, so jo v sosesčini še vedno imenovali Belo hišo, kakor jo je bil krstil njen lastnik ob

Letošnji praznik dela je v Parizu minil brez vsakih demonstracij, shodov in obhodov. Zaradi vojne so vse tvornice in vsa podjetja delala in minister za delo je do pol dneva posetil nekoliko tovarn, kjer je starejšim in zaslužnim delavcem izročil odlikovanja za zvesto službovanje. V posebnem govoru se je tudi zahvalil sindikalnemu delavstvu za sklep, da bo prvega maja vse delavstvo delalo kakor na navaden delavnik. Minister je naglasil, da se Francija z vsakim delavnim dnevom približuje zmagi. O pol dveh popoldne so imeli po radiu nagovore voditelji delavskega gibanja, zvečer pa je tudi predsednik republike kljub lahki nerazpoloženosti v daljšem govoru pozdravil domoljubno delavstvo.

Prvi maj v Parizu ni samo praznik dela, marveč tudi dan pomladne cvetke zvončkov. Ni bilo mešana, da bi v gumbnici ne imel tega cveta, ki po stari veri prinaša srečo. Branjeveke z velikih tržnic so po starem običaju prinesle šopek zvončkov

Prvi maj v Parizu

Francoski delavci so delali

ravnateljstvu policije in predsedniku občinskega sveta, ki se piše Louis Petsche. Z nastopom toplejšega vremena so Parizani začeli razpravljati vprašanje, da-li bi ne bilo umestno, ako bi se nekoliko omilile dolžobe glede zatemanitve mesta, ker je v vročih nočeh pač težko sedeti pri zaprtih oknih. Oblasti so na taka vprašanja odgovorile, da nihče ne sme niti za las odstopiti od strogih določb. Kdor ima okna odprta, mora ugasniti luč. Niti višnjeva razsvetljava ni dovolj varna, kajti od nje vendar izhaja opazen sij, ki bi dal sovražnemu letalstvu možnost, da se znajde nad mestom in ga obsuje z bombami.

Prvi maj v Moskvi

Agencija Tass poroča, da so se vojaške proslave 1. majnika v Moskvi udeležile mnoge tuje države po svojih odposlancih. Med tujimi delegacijami je bilo opaziti tudi zastopnike jugoslovanskega trgovskega odposlancestva, ki se muči na pogajanjih v ruski metropoli.

Milijon dolarjev nagrade

Samuel Garden Church, ravnatelj Carnegiejevega instituta v Pittsburghu je razpisal nagrado 1 milijona dolarjev za tistega, ki bi ujel živega in nepoškodovanega povzročitelja sedanje vojne in ga dostavil mednarodnemu sodišču, da ga sodi zaradi njegovega zločina proti človeštvu, kulturi in miru. Razpis velja samo za ves mesec maj, kajti interes sveta zahteva, da se krivec nemudoma izroči sodišču, preden iz njegovega zločina nastane vesoljna nesreča za vse narode. Ujetega krivca je treba poslati v Anglijo in ga izročiti britanskim oblastem. Nagrada bo potem takoj izplačala nekoliko imovitih meščanov mesta Pittsburgha, v imenu katerih je nastopil ravnatelj Church. Poslanik neke evropske države je vložil protest zaradi tega poziva.

Smrt Daudetove vdove

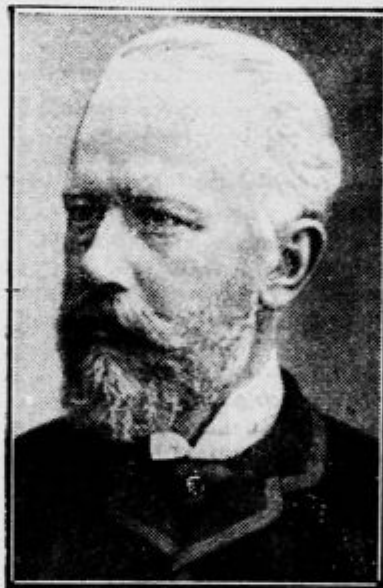
Francija obhaja letos stoletnico rojstva pisatelja »Pisem iz mojega mlina«, Alfonza Daudeta. In prav te dni, ko se je na jubilej pripravila vsa Francija, sporoča radio žalostno vest, da je v dvorcu La Roche pri Amboiseju umrla 97-letna vdova avtorja »Pisem iz mojega mlina.«

Julija Alardova, soproga Alfonza Daudeta, se je še zelo mlada pojavila na poprišču francoske književnosti. Svoje pisateljevanje je začela s književnimi kritikami, ki jih je podpisovala z imenom Marguerite Tournay. Izdala je tudi več knjig. K večjemu počitku jo bodo položili na pokopališču Pere Lachaise, kjer imajo Daudetovi rodbinsko grobnico.

V 12 dneh 7000 besed

Neki inženir Warwick, ki je živel v Lizboni, je pokazal izredne spominske sposobnosti. Imel je možnost, da dobi zelo dobro plačano mesto v Braziliji, če bi mogel dokazati, da obvlada dovolj besed deželne jezika. Brez oklevanja je sedel k slovarju in slovnici. Podnevi in ponoči se je skoraj nepretrgano učil in po 12 dneh je dokazal, da si je zapomnil 7000 besed. Namestitev je dobil.

Stoletnica ruskega glasbenega genija

Danes pred sto leti, dne 7. maja 1840 se je narodil v Vitkinsku (Ural) veliki ruski glasbenik Peter Iljič Čajkovski. Od njegovih oper je najbolj znana »Evgenij Onjegin«.

Z letali na Norveško

Potem, ko je nemška vojna mornarica izgubila tretjino svojega brodograjskega, so začeli Nemci prevažati vojaštvo na Norveško z letali. Slika kaže pristanek aeroplana z ojačenji v Oslu

Mati in otroci zastojarski potniki

Njujorška pristaniška policija je prišla žensko neznanega imena, ki je s svojimi tremi otroki v starosti enega do petih let na neki italijanski ladji iz Španije dopotovala v Ameriko, in sicer zastoj.

Nihče na parniku ni opazil, da so med potniki štirje, ki niso plačali vozne, a mati se prav nič ni skrivala. Ladijsko osebje ji je streglo z otroki vred kakor vsem ostalim potnikom. Zaključek tega potovanja pa seveda ni bil tako udoben. Sedaj pojde mati z otroki drugič preko oceana, in sicer spet v Španijo in pod strogim nadzorstvom.

Angleška proizvodnja avtomobilov

Odkar se je začela vojna, izvozi Anglija približno tisoč avtomobilov na teden. Seveda je vojna tudi v Angliji povzročila, da se avtomobili slabše prodajajo kakor so se prodajali pred vojno. Angleške avtomobile kupujejo danes v glavnem domoljubi: Avstralija, Indija, Južna Afrika, Malaja, Nova Zelandija in Irska. Poleg tega grede angleški avtomobilski izdelki tudi v države Južne Amerike in na Portugalsko.

Če še ne veš, zdaj izveš:

da je italijanski kralj te dni otvoril razstavo nemške knjige v Rimu;

da je grški kralj Jurij obiskal predele grške Makedonije;

da je turški državni prezident Izmet Ineni sprejel poslanike Anglije, Francije in Rumunije v posebni avdienci;

da so rumunske oblasti zadnje dni prijele 240 nemških državljanov, ki so se potikali okrog kot turisti ter niso mogli dokazati, kakšen je pravi namen njihovega potovanja;

da so v Parizu slovesno obhajali dan »poljske ustave«;

da se je v Ameriki posrečil prenos televizije iz New Yorka v Chicago na daljavo 1650 km;

da bo švicarska poštna uprava na dan 1. avgusta izdala štiri nove znamke;

da sta se angleški kralj in kraljica vrnila iz Lancashirea v London;

da se bo poročil madžarski zunanji minister grof Csaky 15. maja v Gradcu z grofico Chorinsko;

da je španska vlada zaradi izostanka dovoza žita iz Argentine odredila stroge predpise za skrajno prodajanje moke in kruha;

da je danska vlada prepovedala izvoz strojev vseh vrst, papirja, koles, motociklov in čolnov;

da je bila 4. maja uvedena redna prometna zveza po zraku med Berlinom in Moskvo. Letala se medpotoma ustavljajo v Gdansk, Kraljevo, Bialostoku in Minsku. Vožnja iz Berlina v Moskvo traja devet ur, proga meri 1890 km;

da je Goethejev »Faust« prevečen v 42 kulturnih jezikov;

da ima Italija z otoki in kolonijami vred 9000 km dolgo mejo z morjem;

da je po zadnjih vesteh dovršena železniška proga Kandalakša-Koulačjörvi, v čemur je vzpostavljena zveza z Murmanskim železnico;

da so francoske oblasti zaradi subverzivnih dejanj aretirale nad 4000 oseb;

da je bilo v ameriških Zedinjenih državah dne 1. aprila 10 milijonov 348 tisoč brezposelnih.

Norveški zunanji minister Koht,

je prispel v London, kjer se je sestal z angleškimi državniki, da jim pojasni položaj v svoji domovini

A NEKDOTA

Fuge v splošnem ne spadajo med najljubše skladbe široke publike. Ko je Hans v Bülow nekoč koncertiral na Dunaju, je zaključil z veliko fugo iz neke Beethovnovsone sonate. Sledil je gromovit aplavz, ki ni hotel pončati. Bülow je zavoljo tega aplavza že celo vrsto kratki stopil na oder in se je zahvalil, ker pa odobravanja še vedno ni hotelo biti konec, je nazadnje pogledal skozi vrata sobe za umetnike na občinstvo in spregovoril: »Dragi moji, če boste še dolgo aplavdirali, bom fugo ponovil!«

VSAK DAN ENA

»Gospod direktor, moj mož zahteva, da odpovem službo. Pravi, da ne more več prenašati poljubljanja pri vsakem jutranjem slovesu z doma...«

(»Aftenbladet«)

»Tolkaj jo lubi?« je zamolklo dejal Klotar in se še tisti mah skesal svojih besed, videč bolečino, ki se je pokazala v Silvijinih očeh.

»Ali jo ljubi ali ne ljubi ne vem. Prepričan sem, da niti sam ne ve. Kajti don Juan se vobče ne izkuša opravičiti samemu sebi s tem, da bi se izgovarjal na globoko strast, ki ji ne more kljubovati. Pač pa vem, da se ni še nikoli rade volje odreklo tište, po kateri hlepi. Zenska, ki je zbudila njegovo željevanje, mora pasti. Od tega je odvisno tisto, kar imenuje svojo čast. In še nekaj vem,« je z drhtečim glasom dodala Silvija: »Leonora je Christina sestra... Dokler jaz živim, se ta zločin ne sme zgoditi.«

Klotar je udržal silovito besedo, ki se mu je hotela iztrgati, se priklonil in zamrmral: »Zaveznika bova, gospa...«

Tedaj je Silvija preskočila in brez prehoda, s čudno, željno radovednostjo rekla:

»Torej ste prišli?«

»To nepričakovano vprašanje je spravilo Klotarja v zadrego, ki si je sam ni znal razložiti.

»Pismo sem dobil,« je rekel.

»Pismo v katerem je bila ena sama beseda: Pridite...«

»Da, gospa.«

»To pismo sem vam pisala jaz,« je rekla in vzdihnila.

»O! je razočarano dejal Klotar. »Torej ste me vi poklicali!...«

Vzdihnila je kakor prej in prav tako čudno odgovorila:

»Ne, poklicala vas nisem jaz...«

Nekaj trenutkov sta oba molčala. Skoraj preplašeno sta zrla drug v drugega. Obema je bil obraz popisan z isto skrivnostno tesnobo... in ne on ne ona je tisto znala razbrati...

Silvia je pokazala Klotarju naslanjač, nemirno pogledala okrog sebe in rekla:

»Sedite, gospod... Da, jaz sem vam pisala... Jaz? Morda!... Gotovo pa je, da vas jaz nisem klicala... Kako je bilo, sem napisala na ta list.«

Podala mu je list papirja, ki je bil pokrit z drobnimi, stisnjenimi vrsticami. »Nočem vam pripovedovati te stvari z besedami... ker... ker naju morda kdo posluša... Napisala sem... berite, berite...«

Sedla je, si zagrnila obraz, se zgruznila v naslanjač in obsedela v njem kot nedoločna črna oblika. Klotar je jel čitati Silvijino poročilo, ki ga ponavljamo v skoraj neizpremenjeni obliki:

»Bilo je zvečer. Spominjam se, da sem slišala, kako je ura v Templu odbila devet. Opravila sem bila svoje molitve in sem sedela v sprejemnici za mizo, na kateri je ležal molitvenik. Tedaj mi je prišlo na misel, da bi pisala svojemu bratranču Veladarju, edinemu sorodniku, ki mi je ostal na svetu. Vstala sem ter si pripravila na mizo list papirja, pero in črnilo. Potem sem sedla nazaj, s trdnim namenom, da napišem pismo Veladarju, čeprav sem se v dnu srca čudila tej želji, kajti prej se nisva z njim nikoli dopisovala. Vendar sem se že v naslednjem trenutku pozabila svoj sklep in se zamislila.

BELEŽKE

„Jugoslavija je odločna in samozavestna“

Beograjski poročevalce budimpeštanskega glasila »Pester Lloyd« javiša svojem listu med drugim:

»V Jugoslaviji so zadovoljni, da lahko še nadalje ostanejo izven vojne, obenem pa store vse, da bi svojo nevtralnost in neodvisnost ohranili tudi v bodoče. Vendar vzbujajo pozornost, da je pod vplivom najnovejših dogodkov nastopila v psihološkem pogledu velika sprememba javnega mnjenja. Vsi se zavedajo, da je namesto formalne nevtralnosti nastopila dejanska neudležba v vojni, ki jo jamčita predvsem lastna moč in odločnost. Jugoslovenci so prepričani, da jim za ohranitev njih neodvisnosti zadostuje njihova lastna moč, pa vidijo v tem najboljšje jamstvo v bodočnosti. Temu odgovarjajoče je postalo tudi zadržanje Jugoslovenov bolj odločno in samozavestno... V vsakdanjem življenju Jugoslavije se je le malo spremenilo. Jugoslavija je še vedno srečna država, ki ne pozna nobenih izjemnih ukrepov in omejitev.«

„Samoupravi“ se koncentracija ne zdi potrebna

Glavno glasilo JRZ »Samouprava« razpravlja o koncentraciji ter sedaj povsem jasno podčrtava kot enega glavnih protigugmentov razlog, na katerega smo opozorili v nedeljskem uvodniku, češ da bi koncentracija vlada »izvzvala težko psihološko atmosfero« z ozirom na mednarodni položaj, kajti narod bi upravičeno mislil, da se država nahaja pred velikimi, predvsem vojnimi dogodki...

Tudi iz drugih razlogov se »Samoupravi« koncentracija ne zdi potrebna. Po njenem mišljenju predstavlja JRZ in HSS, ki sta v vladi, itak razpoloženje in mišljenje največjega dela Srbov, Hrvatov in Slovencev. Vse druge stranke so manjše regionalne politične skupine. Če bi vstopili njihovi zastopniki v vlado, politično življenje ne bi mnogo pridobilo in delo na izvedbi sporazuma bi bilo še bolj komplicirano.

Nerazumljiva taktika

»Hrvatski dnevnik« objavlja članek glavnega tajnika HSS dr. Krnjevića, za katerega ga je napisala »Pravda«, a ga potem ni objavila. Uvodoma pravi dr. Krnjević, da se nerad meša v javno življenje Srbije, ker tudi Hrvati za sebe odločno odbijajo vsako tuje vmešavanje v svoje politične razmeze... Dr. Krnjević dokazuje, da so srbske stranke le navidezno demokratske. One ba je zahtevajo, da se jim izroči oblast, pa bo prišel demokratski preporod. Toda demokracizacija se ne da izvesti z diktatom in dekretiranjem, temveč predstavlja svobodno sodelovanje širokih narodnih slojev v javnem življenju... Treba je torej najprej narodozbrati za tako sodelovanje in ustvariti silen pokret ter tako prit: na oblast. Samo taka sila lahko izvede demokracizacijo. Srbskijanci opozicijske stranke pa so samo skupine poedincev, ki hočejo s pomočjo oblasti postati narodni voditelji. Od nekdanj so tem strankam volitve služile, ne za to, da na njih manifestirajo svojo politično moč, temveč da z njihovo pomočjo ustvarijo ali utrdijo svojo oblast. Tudi nekdanja radikalna in demokratska stranka sta bili le koleša na glinastih nogah in šestojanuarski režim je bil prirodna posledica njihovega dela. On je bil mogoč le, ker Srbija sploh ni imela zdravega političnega življenja. Zato so odgovorili za šestojanuarski režim tudi voditelji srbskih strank, od katerih mnogi še danes vodijo glavno besedo v opoziciji. Tudi danes trošijo največji del svojih energij, da bi se dokopali do oblasti in z njeno pomočjo postali politična sila. Gospodje Grol, Trifunović, Vlačić itd. naj ustvarijo v narodu pokret, ki jih bo privedel v skupščino v velikem številu in brez sodelovanja v vladi in šele potem bodo lahko začeli resno delovati za demokracizacijo svoje domovne Srbije. Danes pa v Srbiji ni organizirane demokracije.

Tako g. dr. Krnjević. Pred nekaj dnevi je »Hrvatski dnevnik« v uvodniku dokazoval, da bi bilo že zdavnaj potrebno razpuščiti JRZ, ker njen srbski del ne predstavlja resnične politične sile. Do nedavna, zlasti pa v dobi političnega zavezništva, so v Zagrebu glede opozicije zavzemali povsem drugo stališče. Proglasevali so jo za edino pravo predstavnicu narodne volje...

Demokratski levičarji

V nedeljo dopoldne je obiskala predsednika demokratske stranke g. Milana Grola deputacija levega krila stranke. Izročili so mu spomenico, v kateri ga obveščajo o sklepkih, ki so jih sprejeli na svoji konferenci 21. aprila. Levo krilo demokratske stranke smatra, da je kombinacija z združenjo opozicijo propadla in da je danes glavna naloga demokratske stranke zbirati vse pozitivne demokratske sile. Vodstvo te akcije mora prevzeti demokratska stranka, ki je že 20 let nositeljica demokratske misli med Srbi. Pri tem bo uživalo vodstvo tudi vso podporo svojega levega krila. De-

mokratska stranka pa bo kos tej svoji težki nalogi samo takrat, če bo v celoti sprejela obstoječi sporazum s Hrvati ter ga začela tudi aktivno izvajati. Stranka naj se združi s Hrvatsko seljaško stranko.

Predsednik Grol je deputacijo izjavil, da bo spomenico predložil glavnemu odboru stranke.

Za uvedbo komisariata v starokatoliški cerkvi

V Zagrebu je bila v nedeljo silno burna skupščina »Udruženja Hrvatov starokatolikov«. Njen namen je bil protestirati proti temu, da je starokatoliški cerkveni poglavar, škof Marko Kalodjera sklical redni starokatoliški cerkveni sabor. Na skupščini so govorniki dokazovali, da je škof Kalodjera s svojimi sodelavci zlorabljal svoj položaj ter oškodoval dobro ime starokatoliške cerkve. Trdili so tudi, da je Utrechtska unija, vrhovna starokatoliška cerkvena organizacija, izključila škofa Kalodjera iz zveze starokatoliških cerkev. Na skupščini je prišlo do zelo burnih prizorov in medsebojnih obračunov. Razvil se je tudi tepež in treznješan članom se je komaj posrečilo, da se je zborovanje moglo v redu končati.

Večina je odobrila resolucijo, ki zahteva, da naj ministrstvo pravde, v katerega resor spadajo tudi cerkvene zadeve, suspendira škofa Marka Kalodjera, vse člane sinodalnega in nadzornega odbora ter pravne zastopnike cerkve. Uvede naj — komisariat, ki ga naj sestavljajo predstavniki državne oblasti in člani starokatoliške cerkve. Istočasno naj se izvrši stroga preiskava o uporabi cerkvenega premoženja in zlasti prispevkov, ki jih dobiva starokatoliška cerkev, kakor druge cerkve, od države. Šele, ko bo preiskava končana, naj komisariat skliče cerkveni sabor.

Političen pretep v Beogradu

V Beogradu je bila za nedeljo napovedana konferenca pristaev Ljotičevega »Zbora« v gostilni »Korzikar«. Kot glavni govornik je bil naznanjen sam g. Ljotić. Na konferenco pa so prišli kot nepovabljeni gostje, menda levičarji, ki so pričeli klicati proti »Zboru« in Ljotiću. Padalo je tudi kamenje in vnel se je hud pretep. V par trenutkih je bila gostilna popolnoma demolirana. Pretep je končala policija. Nato so se Ljotičevci ponovno zbrali in nadaljevali konferenco. Govorili pa so samo lokalni voditelji beograjskih Ljotičevcev.

Vatikan in Italija

Rimski poročevalce švicarskega lista »Neue Zürcher Zeitung« poroča med drugim:

»Poglavje zase, ki pa spada v okvir splošnega razpoloženja v Italiji, je javno pobiranje vatikanskega lista »Osservatore Romano« v delu italijanskega časopisa. Vodilno besedo ima v tem pogledu Farinaccijev organ »Regime Fascista«, ki zahteva prepoved prodaje vatikanskega organa v Italiji. Farinacci utemeljuje svojo zahtevo med drugim s tem, da se devet deset let »v italijanskem jeziku pisanega, toda inozemskega lista« napolnjenih s političnim materialom, ki je v nasprotju z uradno politiko Italije. V rimskih novinarskih krogih s pozornostjo zasledujejo razvoj tega spora, ker bi mogle biti potegnjene v razpravo nekatere določbe konkordata. Te dni je Vatikan postavil na indeks knjige Paola Oranija, ki velja poleg Gentileja za filozofa in ideologa režima in ki zastopa v svojih političnih delih načelo državne vsemoči. Gre za ukrep, ki ga ni mogoče podcenjevati.«

Sreska skupščina OJNS v Hočah pri Mariboru

V nedeljo je bila v Hočah v prostorih gostilne Pristanik skupščina omladine JNS za srez Maribor desni breg. Kljub deževju se je udeležilo skupščine okoli 80 omladincev iz raznih občin sreza, kar je dokaz, kako zvesto se je mladina oprijela svojega gibanja. Skupščini so prisostvovali tudi nekateri starejši pristaši stranke, ki so ji z zanimanjem sledili.

Skupščino je vodil predsednik g. Filip Primec, ki je poročal o delovanju organizacije. Njegovo poročilo je dopolnil tajnik g. Mirko Primec. Blagajniško poročilo je imel g. Vili Belšak, nakar je predlagal v imenu revizorskega odbora g. Dimitrij Kristl razrešnico celokupnemu odboru. Pri volitvah je bil ponovno soglasno izvoljen za predsednika g. Filip Primec. V odboru pa so omladinci iz Hoč, Framas, Slivnice, Tezna, Sv. Marjete, Podove, Studencev in Pobrežja.

Nato sta govorila delegata banovinskega odbora OJNS. Banovinski tajnik g. Andrej Uršič je prikazal razvoj naše notranje politike v zadnjem času in poudaril, da uravnava JNS svoje delovanje z vidika vrhovnih nacionalnih in državnih interesov. O socialno-gospodarskem programu stranke je govoril g. inž. Boris Sanein, poudarjajoč življensko navezanost Slovencev na jugoslovensko socialno in gospodarsko skupnost. Oba poročevalca sta bila za svoja izvajanja deležna enodušnega odobranja.

Vprašanje inozemcev v Belgiji

Iz poslednjih izjav belgijskih državnikov je razvidno, da sta v Belgiji trenutno v ospredju javnega zanimanja predvsem dve vprašanji, vprašanje tujecev in protidržavne propagande, tako znanje kakor notranje. O teh dveh belgijskih vprašanjih je te dni pisal švicarski list »Der Bund«, iz katerega posnemamo naslednje podatke: Ceni se, da živi v Belgiji okoli 15.000 tujih državljanov in ljudi brez državljanstva, ki pa so po ožornosti večini emigranti in so se ob izbruhu vojne postavili celo na razpolago belgijskim vojaškim oblastem za primer vojne. Razen tega so belgijske oblasti že lansko jesen pregledale dokumente vseh tujecev in jim, v kolikor niso bili sumljivi, izstavile posebne legitimacije, ki jih morajo obnavljati vsaki šest mesecev. V taboriščih pa je precej emigrantov židovske krvi, znanih okoli 2.000. Toda sprčo ukrepov ki so jih belgijske oblasti v tem pogledu pravočasno podzele, ne preti državi od teh emigrantov nobena nevarnost. Drugeče pa je s »turisti«, ki so se zlasti v začetku aprila pojavili v Belgiji v večjem številu. Njihovi potni listi in vizumi so povsem v redu. Zanimivo je, da so tem turistom za njih vožnje na razpolago belgijski avtomobili

in da se čisto sestajajo na dogovorjenih mestih, dasi se med seboj v naprej ne poznajo. Toda tem turistom stopajo belgijske oblasti v zadnjem času tako močno na prste, da se je njihovo število precej zmanjšalo. Razen tega so dobile vse belgijske konzularne oblasti v inozemstvu stroga navodila, da izdajajo vizume samo v poedinah točno preiskanih primerih, pa še tedaj le za krajšo dobo.

Posebno pozornost protidržavni propagandi so morale belgijske oblasti posvetiti v pokrajini Eupen-Malmédy. Tam je bilo v zadnjem času izvršenih več hišnih preiskav, zlasti v redakciji nekaterih lokalnih listov, katerim je bilo prepovedano nadaljnje izhajanje. Preiskave so belgijski organ izvršili tudi pri raznih sportskih in telovadnih organizacijah. Pod nadzorstvom je tudi znano rekvizitno gibanje Leona Degrella, čigar propaganda pa je v zadnjem času močno popustila. Iz stranke je izstopila večina pravih patriotov. Podoben proces se vrši tudi med Flamci, kjer so ekstremni elementi vedno bolj v manjšini. Vsi belgijski domoljubi pozdravljajo te odločne ukrepe belgijske vlade proti vsemu, kar bi moglo ogroziti državno strnjnost, notranjo slobo in edinstvo.

Angleški škofje na Oplencu

Beograd, 6. maja. p. Anglikanski škofje dr. Baxton, Parson in Heglan, so se s spremeljevalci sinoči vrnili iz Sremskih Karlovcev, kjer so bili večeraj v gosteh pri patriarhu Gavrilu. V Beogradu pa so samo prenočili in so davi že odpotovali na Oplenac. V cerkvi na Oplencu je bila darovana svečana zadušnica, nakar so odlični angleški gostje položili lepe vence na grobove vodje Karadjordža, kralja Petra I. in kralja Aleksandra I. Popoldne so se vrnili v Beograd. Angleški poslanik Campbell jim je nocoj priredil svečan sprejem v prostorih poslanstva.

Djurdjev dan v Beogradu

Beograd, 6. maja. p. Praznik sv. Jurija, Djurdjev dan, je bil tudi letos v Beogradu svečano praznovan, očitno so bile proslave po beograjski okolici zaradi deževja bolj skromne.

Zahteve inženjerjev

Skopje, 6. maja. p. Tu je bil poslednja dva dni občni zbor zveze inženjerskih društev. Občni zbor se je danes zaključil. Z aklamacijo je bil izvoljen novi upravni odbor, ki so mu na čelu kot predsednik beograjski inženjer Borivoj Djuričić, kot podpredsedniki pa inž. Zvonimir Pavšić iz Zagreba, Gojko Koprivnik iz Ljubljane in Miloš Sakić iz Sarajeva. V odboru je vsega skupaj 12 inženjerjev iz Beograda, 8 iz Zagreba, 5 iz Ljubljane, 4 iz Sarajeva in 2 iz Splita.

Ob zaključku občnega zbora je bila sprejeta dolga resolucija. V njenem splošnem delu opozarjajo inženjerji na škodljive posledice gospodarskega nerada v državi ter nedoslednega izvajanja zakona. Resolucija obirno govori o kontroli nad cenami, o ureditvi plač uslužbencem vseh vrst, o problemu izenačenja cen z življenjskimi prilikami, o borbi proti spekulaciji in korupciji, o nujni reorganizaciji državne in banovinske statistične službe, o kontroli nad karteli, ter zahteva takojšnje povišanje plač vsem ročnim in intelektualnim delavcem. V svojem strokovnem delu zahteva resolucija, da se na vseh mestih javne uprave, ki so določena za inženjerje, ti res tudi namestijo, da se privatna pod-

Naknadni sodni odmev konkurza tvrdke Pollak

Nekdanji glavni lastniki so obtoženi lažne krive Razprava bo trajala tri dni in je zelo zapletena

Pred malim kazenskim senatom, v katerem pred predsedstvom s. o. s. Breliha sodelujeta g. s. o. s. Kralj in dr. Pompe, se je danes dopoldne začela na tri dni predvidena razprava v zvezi s svoječasnim konkurzom znane tvrdke Karol Pollak d. d. Obsežno obtožnico proti štirim bivšim delničarjem te tvrdke zastopa državni tožilec g. Branko Gošlar, obtožnice zastopajo g. dr. Žitko, dr. Dinko Puc in dr. Draxler, a konkurzno maso dr. Vladimir Ravnihar. Poleg številnega radovednega občinstva sledijo razpravi, ki poteka sicer ves čas mirno, a zelo intenzivno, ves čas tudi štirje izvedenci v knjigovodstvu.

Iz obtožnice

Obtožnica očita dr. Vendelinu Meglerju, rojenemu l. 1888. v Sremskih Karlovcih, industriju v Ljubljani, dr. Ivo Milčiču, rojenemu l. 1897. v Brusljah pri Dubrovniku, trgovskemu poslovođu v Ljubljani, industriju Karlu Pollaku, rojenemu l. 1878. v Ljubljani in industriju Pavlu Pollaku, rojenemu l. 1890. v Ljubljani, da so kot upravni svetniki tvrdke Karol Pollak d. d. zakrivilo zločinstvo lažnega bankrotstva po § 344. k. z. Obtožba proti Ivanu Pollaku, roj. 1880 v Ljubljani, je bila izločena, ker je njegov pravni zastopnik predložil spravečo psihiatra.

Kakor navaja obtožnica v razlogih obtoženci v objektivnem oziru vsa v tenoriju jim očitana dejanja priznavajo, zanikajo pa krivdo in se zagovarjajo, da je bila tvrdka K. Pollak d. d., pri kateri so bili delničarji in upravni svetniki ter vodje raznih obratov, aktivna.

Tvrdka Karol Pollak — izvaja dalje obtožnica — je bila ustanovljena kot poedina firma l. 1878. pod imenom »Karol Pollak, tovarna usnja in usnjenega blaga in trgovina z deželnimi pridelki«. Lastnik tvrdke je bil Karol Pollak st. Leto 1913. sta v tvrdko vstopila Karol Pollak ml. in Ivan Pollak in je bila tvrdka spremenjena v javno trgovsko družbo. L. 1920. pa se je ustanovila delniška družba za industrijo usnja pod imenom Indus, ki je prevzela celotni obrat tvrdke Pollak. Glavnica družbe je znašala 1.500.000 din. delnice pa so ostale v rokah rodbine prejšnjih lastnikov, tako da je imelo podjetje značaj izrazito rodbinske delniške družbe. Leto 1924. je tvrdka spremenila svoje ime in se je odlej imenovala Karol Pollak d. d. Podjetje je vodil upravni svet, ki je obstojal vse do zadnjega izključno iz delničarjev, članov rodbine Pollak. Vsi delničarji so več ali manj aktivno sodelovali pri podjetju kot vodje posameznih obratov odnosno v vodilnih funkcijah. V izvršilnem odboru so bili dr. Milčič, dr. Megler, Karol Pollak ml., Pavel Pollak in Ivan Pollak. Tvrdka je bila lastnica industrijskih obratov v Ljubljani, in Kranju in na Vrhniki. Centrala celotnega podjetja je bila v Ljubljani pod vodstvom generalnega ravatelja Iva Milčiča, ki pa je moral na pritisk največje upnice, Mestne hranilnice ljubljanske, dati l. 1931. svoje mesto na razpolago zastopnikom Mestne hranilnice Francetu Majcenu in dr. Petru Klinarju.

Po izvedencih Zeleniku, Javorniku, Avgustu Kusterju in Josipu Spehtu je dokazano, trdi obtožnica, da je bila tvrdka že vsa leta pred otvoritvijo konkurza pasivna in da so se morali obdolženci tega dobro zavedati. Ze ko so najeli zelo visok kredit pri Mestni hranilnici v Ljubljani, so zamolčali in v knjigah maskirali ter skрили svoj dolg pri Hranilnici in posojilnem domu v Ljubljani (nad 14 milijonov din), ker so vedeli, da Mestna hranilnica družbe ne bi dovolila tvrdki skoro 30 milijonov din posojila. Transakcije, ki so jo obdolženci izvršili, so knjižili šele v septembru in oktobru, čeprav so jih izvedli že v avgustu, samo da so prikrili te nedovoljene transakcije zaupnikom Mestne hranilnice. Sodna izvedenca Avgust Kuster in Josip

Speht sta ugotovila, da občnemu zboru l. 1931. bilanca za prejšnje leto ni bila predložena, da ni bilo odgovorov ori poslopih, strojih in obratnih napravah. S temi in sličnimi ukrepi je bila prikrita večmilijonska izuba v l. 1930 in 1931. Knjigovodstvo je bilo zelo komplicirano in nepreledno, kar se je po trditvi obtožnice vse zgodilo namerno, da bi se prikrilo pravo stanje družbe.

Veliko vlogo igrajo v aferi terjatve družbe do delničarjev in delničarjev do družbe. Obtožnica pravi, da so si obdolženci kot delničarji med seboj razdelili obrate na svoj osebni račun in so na ta način maskirali izgube, da bi predočili poslovne uspehe tvrdke čim ugodneje. Po mnenju izvedencev ni nikdar obstojal resen namen, da bi te debetne salde plačali delničarji sami. Slo pa je za ogromne zneske, ki so presežali tudi vrednost privatnega premoženja delničarjev.

Pri ugotavljanju zaloge blaga sta izvedenca našli na velike ovire izginile so namreč vse skladiščne in inventurne knjige in tudi evidenca došlih faktur. Obtožnica navaja, da so obdolženci skrili 82 poslovnih knjig tik pred uvedbo prisilne uprave. Knjige so skrili v prostorih družbe Triumf, družbe Standard ter Hripoze na Tyrševi cesti, kjer so jih v aprilu 1932 ob priliki hišne preiskave našli v dveh zabojih. Nadalje obtožnica navaja, da so obdolženci uničili ali skrili tudi knjigo delničarjev, iz katere bi bilo mogoče razvideti, koliko denaria je kdo potegnil tekom let iz podjetja.

Obtožnica navaja nato, kako vlogo so igrale razne postranske tvrdke, zlasti Triumf, Standard in Hripoza. Glavna lastnica Triumfa je bila g. Meta Meglerjeva, od 1.000.000 din glavnice Standarda pa je tudi 990.000 din pripadalo tvrdki Pollak. Z ustanovitvijo Standarda so si obdolženci rezervirali precejšen del premoženja tvrdke Pollak. Te transakcije so se izvršile brez formalno pravnega sklepa tvrdke Pollak in brez znanja in obvestitve upravnega svetnika Franca Majcena kot zastopnika Mestne hranilnice ljubljanske.

Obtožnica priha do zaključka, da so se obdolženci dobro zavedali že več let pred otvoritvijo konkurza, da je tvrdka Pollak pasivna. Bistveni del premoženja so skušali z gori navedenimi in še drugimi transakcijami, ki jih naštevajo obtožnica, odtegniti posebno blagovnim upnikom tvrdke ter jih oškodovati za milijonske zneske, ki so sli zgolj na korist obdolžencev. Pri konkurzu so zato prišli do kritja samo upniki prvega razreda in deloma upniki 2 razreda. Za upnike 3. razreda pa sploh ni nič ostalo.

Na osnovi vseh teh trditve obtožnice obtožnica obdolžence lažne krive.

Izpovedi dr. Meglerja

Na današnji dopoldanski razpravi je bil po prečitaniu obtožnice, ki je trajalo 2 uri, kot prvi zaslišan dr. Megler, ki je na predsednikovo vprašanje, ali se čuti krivega, odločno odgovoril: »Ne!« Predsednik je nato obtoženco zastavil splošno vprašanje glede ustanovitve tvrdke Pollak d. d. Dr. Megler je pojasnil, da je prišel v podjetje l. 1920. kot solastnik. Pollaki so imeli 70% delnic, dr. Megler in dr. Milčič, ki je nekaj let pozneje vstopil tudi kot Pollakov zet v podjetje, pa sta razpolagala skupno s 30% delnic. V upravnem svetu je bil dr. Megler do l. 1932. Plače je imel na leto 180.000 din. Družbena glavnica je znašala 1.500.000 din v delnicah po 250 din.

Predsednik: »Ali je podjetje dobro uspevalo, ko ste vstopili?« Obtoženec: »Da, dobro je uspevalo. Imelo je velike dobave. Dobički so bili investirani, povečana je bila kapaciteta podjetja in srečno smo premagali vse kri-

Za zelo občutljivo teint...
Orizol-PUDER
kot dopolnjenje delovanja
Orizol-kreme
ki Vas je gotovo vedno zadovoljila!
V VSEH SPECIALNIH TRGOVINAH!

ze, ki pa so nam končno požrle ves dobiček.

Predsednik: »Kje ste dobivali kredit?« Obtoženec: »V glavnem pri Ljudski posojilnici, Prastedioni in Češki industrijski banki. Plačevali smo visoke bančne obresti. Imeli smo velik kredit v tujini, v Ameriki in Franciji, zlasti pa v Nemčiji. Zastopnik Češke industrijske banke v našem podjetju je uvedel nekakšen Batjev sistem, toda izkazalo se je, da je sistem za čevljarsko stroko dober, v usnjarski stroki pa je doživel polom. Prišlo je do spora in iskali smo kredite drugod. Končno smo se odločili za posojilo pri Ljubljanski mestni hranilnici, ker smo hoteli imeti hipotekaren kredit, da ne bi upnik odločal o strokovnih metodah in poslovanju. Dobili smo tak kredit pri Mestni hranilnici po 9% na odplačevanje v 25 letih. Vsi smo jamčili za posojilo s svojimi posestvi.«

Predsednik: »Ali ste se zavedali, da je podjetje pasivno, ko ste jemali posojilo pri Mestni hranilnici?«

Obtoženec: »Ne, prepričani smo bili, da je podjetje aktivno, saj bi sicer tudi ne dobili hipotekarnega posojila. Nepremičnine so bile ocenjene l. 1928. in l. 1927. na okoli 40 milijonov din. Ko so nas začeli preganjati upniki, smo bili prepričani, da bomo izplačali kakor v prejšnjih krizah.«

Po teh splošnih obtožbah in pojasnilih je predsednik načel prvo točko obtožnice, ki govori o skrivanju trgovskih knjig. Dr. Megler je glede te točke obtožbe trdil, da so knjige začeli prenašati iz pisarne šele potem, ko je opuščen uradnik zagrozil, da bo podjetje ovidil zaradi nepripravljenih in neplačanih davkov. Slo je za prometni dovek. Podjetje ni znalo izračunati koeficienta glede plačevanja prometnega davka za določeno vrsto izdelkov ter je l. 1931. poslalo vse predmetne knjige finančni direkciji s prošnjo, naj tam ugotove, kako je s temi dajatvami. »Po pregledu knjig,« pravi dr. Megler, »smo napravili z davčno upravo aranžma glede plačevanja prometnega davka. Z davčno upravo smo se nekoliko »pogljali«. To se je zgodilo, preden je opuščen O. zahteval od finančne direkcije ovoidno. Pozneje pa je davčna uprava zopet zahtevala, naj predložimo knjige. Kdaj so knjige poslali nazaj po prvem pregledu, ne vem, ker sem bil na počitnicah. Ko je davkarja drugi zahteval, naj predložimo knjige, smo fingirali večje posojilo, kakor da ga bomo dobili v Parizu, ter smo rekli davčni upravi, da smo vse knjige poslali v Pariz na naslov upnika, ki nam bo dal posojila in ki potrebuje podatke o imovinskem stanju podjetja. Rekli smo, da smo poslali knjige zaradi tega, ker bi overovljeni prepisi iz knjig stali ogromne vsote. V resnici smo knjige znesli v skladišče na Dunajski cesti, kjer so jih pri preiskavi tudi našli. Sklenili smo, da bomo knjige predložili, kadar se nam bo to zdelo potrebno.«

Predsednik: »Manjka pa glavna knjiga delničarjev!«

Dr. Megler: »Bivši prisilni upravnik De-reani mora vedeti, kje je ta knjiga. Ga je prišel v podjetje, je imel vse pod svojo oblastjo in je vse zaklenil. Zasedel je sobo dr. Milčiča, kjer so bile važne knjige, vse razmetal in vestno preiskal tudi moji pisarniški koč.«

Državni tožilec: »Dereani je vendar s težavo rekonstruiral knjigo delničarjev.«

Predsednik: »Kakšen interes bi imel Dereani kot prisilni upravnik, da bi uničil važne knjige?«

Dr. Megler: »To se bo pojasnilo v teku razprave in tudi, kakšne cilje je zasledoval. Jaz nisem nobene knjige odstranil.«

Državni tožilec: »Zakaj na poziv sodišča niste predložili knjig, ki ste jih v resnici imeli?«

Dr. Megler: »Knjig pa nisem imel.«

Predsednik: »Vedeli pa ste, kje se nahajajo!«

Dr. Megler: »Ekssekutor me je pozval, naj knjige, ki jih imam, izročim, ni me pa vprašal, kje so knjige! Knjig pa mi pri sebi nisem imel. Sicer pa skrite knjige, ki so bile stare, niso imele nobene vrednosti za ugotavljanje imovinskega stanja. To je bilo razvidno iz novih knjig, ki so bile na razpolago. Na starih knjigah je mogla imeti interes le davkarja.«

Državni tožilec: »Bodo že izvedenci no-vedali, katere važne knjige so manjkale in čemu bi bile potrebne.«

Sledilo je vprašanje glede umetnega zvišanja dobička. Obtoženec je izjavil, da so vse navedbe izvedencev »napačne«, ker niso hoteli obtožencev vprašati, kako so se konti vodili.

Ob 13. uri je predsednik nato prekinil razpravo, ki se je nadaljevala ob 16. uri.

Popoldanska razprava

Na popoldanski razpravi, ki je bila zaključena ob 19. uri, je bil zaslišan izvedenec ravnatelj Speht iz Zagreba, ki je izjavil da je bil tv. Pollak solidna tvrdka ter je propadla najbrže zaradi krize v letih 1931 in 1932. Nadaljevalo se je nato zasliševanje dr. Meglerja, ki je vztrajal pri trditvi, da s transakcijami, ki mu jih očita obtožnica, ni imel namena oškodovati upnike. Zaslišani so bili še dr. Milčič, Karol Pollak in Pavel Pollak, ki so se vsi zagovarjali, da so bili trdno prepričani o trdnosti in aktivnosti podjetja ter so vse transakcije izvršili z namero, da bi tvrdki Pollak koristili. Karol Pollak je trdil, da je podjetje propadlo zaradi Mestne hranilnice, ko so njeni zastopniki začeli gospodariti v podjetju, uvedli prisilno upravo ter končno poglali podjetje v konkurz, pri katerem so vsi delničarji izgubili vse svoje premoženje. Na dražbi so bili stroji prodani za smešno ceno. Nepremičnine, ki so bile ocenjene pred konkurzom na okoli 40 milijonov din, so bile v konkurzu ocenjene na 22 milijonov din in prodane globoko pod vrednostjo.

Jutri se prične razprava ob pol 9. uri. Zaslišani bodo najprej izvedenci.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za štiro ali danje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopolni in ženitve se računajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za štiro ali danje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se računajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za štiro ali danje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Službe išče

Beseda 50 par, davek 3 din, za štiro ali danje naslovov. — Najmanjši znesek din 15.—

Postrežnico

pridno in pošteno, iščem. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Dekle

k dojenčku sprejemam, ljubim. Plača po dogovoru. Ljubljanski imajo prednost. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Brivskega

pomočnika dobrega in hitrega sprejema. Josip Petrič. Tržič. 12406-1

Jelonoša

spreten, marljiv in trezen z znanjem nemščine, dobi mesto takoj v »Kulodvorski restavraciji« na Jesenicah. 12413-1

Hišnika(co)

iščem za Kamnik, takojšen nastop, prostno stanovanje, luč in vrt. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Pekovski pomočnik

mlajši, ki bi ob enem razlašil tudi kruh, dobi stalno mesto. Cater Mihail, pekarni, Štore pri Celju. 11855-1

Službo dobi

Beseda 1 din, davek 3 din, za štiro ali danje naslovov. — Najmanjši znesek 17 din.

Izobražena

gospodična iz boljši rodbine, išče službo kot vzgojiteljica k 1-3 otrokom, event. gre tudi kot pomočnik v gospodinjstvu k starejši dami, gospodu ali vdovu. Govori perfektno nemško, slovensko in hrvaško. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Pekovski pomočnik

popolnoma samostojen, dobi takoj mesto. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Plačilna natakarica

zmožna nemščine, želi službo, samo v boljšem lokalu. Stanka Pivec, Kopaliska 2, Laško. 12316-2

Sobarica

pridna in poštena, išče službo, najraje na Bledu. Ceni, ponudbe poslati na podružnico Jutra v Celju pod značko »Sobarica«.

Tvrška Sever & Co.

na Gospodarski cesti v Ljubljani, išče trgovske pomočnike. Ker je delavstvo navedenega podjetja od lastnika izprito prost prizadejo delavstvo trgovske pomočnike, da ne gredo k zgoraj navedeni firmi v službo, ker s tem škodujejo interesu delavstva. — Obratni zaupniki trditve Sever.

Prodaj

Beseda 1 din, davek 3 din, za štiro ali danje naslovov. — Najmanjši znesek 17 din.

Cepljeno trsje

prvorazredno, dinar komad, divjak, korenjak, nudi. — ZIHHER, Frano, Zamušani, Sv. Marijeta, Mokronog. — Zahtevajte seznam sort. 10730-6

Otroški voziček

dobro ohranjen, temno moderen, globok, prodaj. Tančič, Kržičeva 6/p. 12420-6

Kupim

Beseda 1 din, davek 3 din, za štiro ali danje naslovov. — Najmanjši znesek 17 din.

Projektor

9,5 mm, dober, z električnim pogonom, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Najmanjši znesek«.

Mestni pogrebni zavod

Občina Ljubljana

ZAHVALA

Vsem, ki ste z nami sočustvovali in nas tolažili ob nenadomestljivi izgubi naše ljubljene matere, gospe

Rauter Leopoldine

jo obsuli s cvetjem in jo spremili na njeni zadnji poti naša prisrčna zahvala.

V LJUBLJANI, dne 7. maja 1940.

Mestni pogrebni zavod

Občina Ljubljana

Zalujoči ostali

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Živali

Beseda 1 din, davek 3 din, za štiro ali danje naslovov. — Najmanjši znesek 17 din.

Pes Bernardinec

garantirano čiste pasme, zdrav, krasne oblike, dre, siran, zanesljiv čuvaj, 1 in pol leta star, počel ni napredaj. Pojasnila daje šolski upravitelj na Dobrni pri Celju. 11927-27

Papiga

svetlo modre barve je ušla. Odda naj se proti nagradi: Kopač, Sarajevska ul. 3. 12411-27

Stroji

Beseda 1 din, davek 3 din, za štiro ali danje naslovov. — Najmanjši znesek 17 din.

Lokomobil

cca 25 kv m in parni kotel 35 kv m grelni površine, v dobrem stanju, kupimo takoj. Ponudbe z natančnim opisom moči in proizvodnje pare na uro poslati na ogl. odd. Jutra pod »Številka 25150«. 11130-29

Dragocenos

Vsakovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah

CERNE — juvelir Ljubljana. Wiflova ulica

Razno

Ali res še nimate srečke drž. razredne loterije?

Sporočite čimprej svoj cenj. naslov na navadni dopisnici hiši sreče — bančni poslovalnici

Bezjak

Maribor GOSPOSKA UL. 25

Izpopolnjevalni tečaj

splošne plavalne šole

I. jugoslovanska splošna plavalna šola v Ljubljani prireja v dne 7. do 18. t. m. šestdnevni tečaj, ki je zamišljen kot dopolnilni tečaj za mladinske plavalne vzgojitelje, kakršnega je priredila ista šola prvenstveno za dijake in absolvente učiteljskega splošnega I. 1938.

Tečaj bo v zimskem kopališču Ilirije ob torkih in četrkih v času od 14. do 17. ter ob sobotah od 17. do 19. ter bo obsegal predvsem praktične vežbe iz predelanih predmetov v prvem tečaju. Dostopen je brez kakršnekoli prijavnine ali učnine vsem absolventom tečaja iz I. 1938 in naj se vsi, ki ga že obiskovali, javijo vodji tečaja danes ob 14. v zimskem kopališču Ilirije.

Članstvu plavalne sekcije SK Ilirije!

Trening v zimskem kopališču bo do nadaljnjega ob sledečih dnevih in urah: v torek, sredo in petek od 17. do 19., v četrtek od 17. do 20. in v soboto od 15. do 18.

Ob ponedeljkih ostane kopališče še nadalje zaprto. — Načelstvo sekcije poziva vse člane, da trening posejajo polnoštevilno!

Razpis

medklubske tekme v slalomu, ki jo priredi zimskejsportni odsek SPD Celje na binkoštni ponedeljek 13. maja t. l. na Okrešlju. Tekmuje se po pravilnikih JZSS. Proga meri 800 m z višinsko razliko 250 m. Tekmovalci tekmujejo na lastno odgovornost. Prijave sprejema podružnica SPD v Celju, Kralja Petra c. 9, do 10. t. m. proti prijavnini 5 din. Naknadne prijave v Frischaufovemu domu na Okrešlju proti dvojni prijavnini do binkoštnega ponedeljka do 9. dopoldne, ko bo zbranje startnih števk. Start ob 10. dopoldne. Razglasitev rezultatov takoj po tekmi v Frischaufovemu domu na Okrešlju.

Kolesarski savez Jugoslavije. (Službeno) Po sklepu XX rednega obnovega zbora z dne 10. marca t. l. sklicujemo izredni občni zbor, ki bo v nedeljo dne 19. t. m. z naslednjim dnevnim redom: 1. Odboritev spremenjenih pravil KSKJ. — 2. Volitev vodstva Vrhovnega kolesarskega saveza kr. Jugoslavije. Če ob dolžnem času ne bo navzočih nad polovico članov s pravico glasovanja, bo občni zbor uro kasneje, ne glede na število prisotnih z enakim dnevnim redom. Kraj in mesto obnovega zbora homo objavili naknadno. Predsednik R. R. s. r. glavni tajnik Ferrari, S. r.

SK Ilirija (binkoštni tečaj). Dnevi ne bo običajnega članskega sestanka; namesto njega seje odbora. Prosim, da prilete vsi in točno! Tajnik

SK Ljubljana. Zaradi raznih gostovanj mora I. moštvo redno obiskovati treninge. Zato pozivamo vse igralce, naj redno in pridno vsi trenirajo. Sprejemajo se novi ljubljanski igralci vsake srede in petek na igrišču. Trenirali bodo pod vodstvom trenerja. Uprava.

Od Vas je odvisno, da imate obliko vedno kot novo

zato jo pustite redno kemično čistiti ali barvati v tovarni

JOS. REICH Ljubljana

Poljanski nasip 4-6

Pralnica — Svetločistilnica

Pralnica — Svetločistilnica

Pralnica — Svetločistilnica

Pralnica — Svetločistilnica

Pralnica — Svetločistilnica

Pralnica — Svetločistilnica

Pralnica — Svetločistilnica

Pralnica — Svetločistilnica

Pralnica — Svetločistilnica

Pralnica — Svetločistilnica

Pralnica — Svetločistilnica

Pralnica — Svetločistilnica

Pralnica — Svetločistilnica

Pralnica — Svetločistilnica

Pralnica — Svetločistilnica

Pralnica — Svetločistilnica

Pralnica — Svetločistilnica

Pralnica — Svetločistilnica

Pralnica — Svetločistilnica

Pralnica — Svetločistilnica

Pralnica — Svetločistilnica

Pralnica — Svetločistilnica

Pralnica — Svetločistilnica

Pralnica — Svetločistilnica

Pralnica — Svetločistilnica

Pralnica — Svetločistilnica

Pralnica — Svetločistilnica

Pralnica — Svetločistilnica

SPORT

Pripisi k zadnji nedelji

Po zaključku izbirnega tekmovanja v SNZ

Družba prvorazrednih moštev v SNZ se bo zdaj nekoliko oddahnila. Zadnja nedelja so v vseh skupinah — razen v mariborski, kjer ima Mura za Mariborom in Rapidom dve tekmi v zaostanku, ki pa ne bosta prinesli več kakor izpopolnitev vrzeli v tabeli — končali izbirno tekmovanje, iz katerega so izšli kandidati za bodoče ožje tekmovanje za naslov prvaka LNP. Obenem je 7 moštev med temi — razen ČSK iz Čakovca — določenih, da bodo jeseni skupno z SK Ljubljano igrali v lastni slovenski nogometni ligi.

Podrobne rezultate s kratkimi poročili o nedeljskih šestih srečanjih je objavilo že ponedeljsko »Jutro« ter obenem ugotovilo, da zadnji prvenstveni termin v ljubljanski in mariborski skupini v vrhu tabel ni prinesel nobenih sprememb. V celjski skupini pa je odločitev glede drugega mesta ostala odprta prav do zadnje nedelje, ko je slednjič Olimp v tekmi s Celjem osvojil obe točki in tako zasedel častno drugo mesto v svoji skupini. Kakor smo že zapisali, so torej imena kandidatov za ožje tekmovanje v letošnji sezoni naslednja: Kranj, Bratstvo, Mars, ČSK, Železničar, Maribor, Amater in Olimp.

Zaključno stanje v številkah je po končanem izbirnem tekmovanju v posameznih skupinah naslednje:

Ljubljanska skupina					
Kranj	14	10	3	44:20	23
Bratstvo	14	9	2	36:25	20
Mars	14	9	1	46:34	19
Hermes	14	7	3	42:24	17
Jadran	14	4	6	27:30	12
Reka	14	2	3	19:38	9
Svoboda	14	3	2	21:48	8
Disk	14	2	10	31:47	6

Mariborska skupina					
ČSK	10	8	2	31:17	16
Železničar	10	7	1	23:8	15
Maribor	9	4	0	16:17	8
Rapid	9	3	0	15:19	6
Gradjanski	10	2	6	13:31	6
Mura	8	2	1	14:20	5

Celjska skupina					
Amater	8	5	3	24:9	13
Olimp	8	5	2	24:11	12
Celje	8	4	1	21:16	9

Hrastnik 8 2 1 5 14:17 5

Atletik 8 0 1 7 9:39 1

Ožje prvenstveno tekmovanje se bo začelo proti koncu maja ter mora za enkrat tehnični odbor SNZ zanj še izrebrati pare in termine, računati pa se mora, da se bo končalo tja proti koncu junija, ker je po dvojnem pokalnem sistemu potrebnih za odigranje ožjega turnirja samo 6 terminov.

V ljubljanskem II. razredu moramo naknadno zabeležiti še dva nedeljska izida, in sicer: Slavija—Adrija 7:1 in Moste—Mladika 6:2.

V tekmovanju za državno ligo, v katerem je po nedeljskih izidih zasedel prvo mesto splitski Hajduk, bodo šle borbe dalje tudi za binkoštno praznike, in sicer bodo v nedeljo igrali: v Beogradu: BSK—Jugoslavija, v Zagrebu: Hašk—Slavija (S) in v Splitu: Hajduk—Gradjanski.

Zagrebska Concordia je v nedeljo gostovala v Nišu in zmagala nad tamkajšnjo enajstoročico Pobede s 3:0 (0:0).

O Binkoštih bo v Bratislavi in Živini na Slovaškem gostovala reprezentanca ZNP, ki pa bo zaradi drž. prvenstvenih tekem Gradjanskega in Haške sestavljena samo iz igralcev Concordije in varaždinske Slavije ter nekaterih rezervnih članov Gradjanskega in Haške.

V madžarskem prvenstvu so bile preteklo nedeljo odigrane naslednje tekme: Szeged: Szolnok 4:0, Haladás—Taxi 4:1, Ferencváros—Gama 3:0, Hungaria—Török 1:0, Kispest—Kassa 4:0, Elektromos—Bocskay 4:2. — V prvenstvu vodi Hungaria pred Ujpestom in Ferencvárossom.

Kakor smo kratko že zabeležili, je v revanšnem dvoboju v cross countryju med Beogradom in Sofijo kot poedinec zmagal Bolgar Bonev, v skupni oceni pa je dosegel Beograd 30, Sofija pa 25 točk. Prireditelji, ki jo je precej kvarilo slabo vreme, je bila obenem lepa manifestacija jugoslovanske-bolgarske vzajemnosti. Proga sama je merila 7,5 km. Z kmalu po startu se je izkazal kot največji favorit domači tekač Fišbah, ki pa je nedaleč pred ciljem tako opešal, da ga je Bolgar Bonev dohitel, pustil za seboj ter splošno preseženje zasedel prvo mesto. Bonev je imel čas 20:29, Fišbah pa 20:31.1. Tudi tretje in četrto mesto sta zasedla Beograščana in sicer Rem z 20:46.3 in Galović z 20:57.2. Slednji je bil zmagovalac prve takšne prireditve v Sofiji.

Tratnik Ferdo, Velenje 16:51 in štiri petine. 3. Hudales Ernest Velenje 17:14 in štiri petine. Slede: 4. Soln Milan, Šoštanj. 5. Mravljak Oto, Velenje. 6. Rudl Karl. Braslovče. Med poedinci je tako postal prav br. Zaluberšek Rado iz Šoštanje, med moštvi pa je zmagalo Velenje pred Šoštanjem in Braslovčani. Po končanem tekmovanju je referent za proste panoge Sokola Velenje razglasil dosežene uspehe, v imenu društva pa je nagovoril tekmovalce društveni podpredstojnik Kramar Franc, v imenu okrožja pa podnačelnik Mervič Igor. Tekmovanje je bilo dobro pripravljeno in je tudi pri izvedbi sodelovalo veliko številno sester in bratov kot sodniki in reditelji ter kontrole. — Marljivim sokolskim delavcem, ki v tem delu naše domovine orjejo sokolsko vzgojno njivo velja priznanje za njihovo vztrajnost. —

Iz življenja na deželi

MEDVODE. Naša podružnica Družbe sv. Cirila in Metoda je imela 21. aprila v Sokolskem domu lepo prireditve. Občinstvo je pokazalo, da razume narodne potrebe časa, zrt je v velikem številu s svojo navzočnostjo podprlo idealno stremenje podružnice. Nabito polno dvorano je pozdravil predsednik, a odposlanec centralne iz Ljubljane prof. Kolar je obrazložil naše skeleče rane ob meji in občinstvo povabil, da pristopi k podružnici. Vsa zavedena Slovenec bi moral biti član te nepotrebnosti narodne organizacije. Sledila je igra »Čez leto dni«. Občinstvo se je dobro bavalo. Bucik je s svojimi originalnimi kreacijami odlično zabaval občinstvo. Dober partner mu je bil Koprivar kot profesor. Kovč je gentleman in vreden namestnik svojega prednika. Tilka je dobra hčerka a zna biti tudi ljubka žena. Jelka je bila v formi, je resnična, neprisliljena umetnica. Pa tudi njena sestra Fani je original zase, ki ima še neokrite talente. Meta naša odlična moč, je tako simpatična gostilničarka, da ni čudno, če je zan ob njej par remišev birt. Zaleto, nesrečno, predolgo že oženjen, je storil svoje. Ema je rutinirana igralka, zato zna ustvariti iz malega mnogo. Uglejen dohtar je bil Zupančič. Po naravi šaljivec in korenina za sebe je veleutrist, v življenju in na rdu simpatičen. Pikolo je rutinirani star znanec; hišnica in kočijaž sta slika izpopolnila. Vsi ste se odrezali. Vi pa, ki ste posetili našo prireditve, ste pokazali, da razumete resne čase in da ni vaši arhi idealizem. Postanite člani! Majhen položite dar domovini na oltar!

Iz Kamnika

k— Avto je povozil konja. Posestnik Cvelbar Alojz iz Prek je bil vodil tri konje po državnih cestah od Kostanjevice proti Novemu mestu, ki je za njim pripeljal avto, katerega se je eden konjev tako prestrašil, da je skočil naravnost predenj. Seveda je avto na mestu podr. Dasi je bil tudi avto močno poškodovan, je sofer takoj skočil ro živnozdruvalnika ki je ugotovil, da so poškodbe take, da je treba konja ustreliti. Krivda za nesrečo ne zadene nikogar.

k— Zidanci sta zgoreli posestnikoma Jožetu Kolencu iz Vrheke in Antonu Tomažiču. Obe sta bili leseni in kriti s slamo. Vendar je škoda precej občutna, ker je v eni bilo 12 hl vina v drugi pa 6 hl, ki se je razlilo, ko so prezoreli sodi. Oškodovanca nista zavarovana.

Iz Zagorja

k— Izjava. Odbor gasilske čete nam je poslal: V četrtek zjutraj je začelo goreti ostrešje hleva gostilničarju Borisku v Toplicah. Tukajšnja gasilska četa je takoj stopila v akcijo in posrečilo se ji je požar omejit, čeprav je tu strmelo naselje in v ozadiju mnogo gospodarskih poslopij. Gasilci smo imeli težkoče z dovajanjem vode, ker je bil vodovod zaprt zaradi pomani-

Nove nianse pudra iz Pariza

FRANCOSKA KOSMETIČNA

SPECIJALISTKA

Vam daje

dragocene nasvete

Za barve pudra — ravno tako kakor za klobuke in obleke — je merodajen Pariz. Zato je tudi prekrasne nove nianse pudra Tokalon ustvarila neka znamenita francoska kosmetična specializistka.

* Pêche — ljubka, topla nianša »breskovega cvetu« — najnovejši val mode za plavalaske.

* Ocre II — zanosna, »polnejsa« ljubkost za vse črnilaske, enako za podnevi, kakor za večer.

Te najnovejše modne nianse je naša pariška kosmetična specialistka neposredno poslala v Jugoslavijo in tu se lahko dobe samo v seriji edinstvenih nians pudra Tokalon. Poleg njih je še devet očarujočih barv, ena bolj živa in sijajnejša od druge, ker je puder sam pomešan s »kremsko peno«. Ta pena daje celo uvelum, motnemu tenu novo in prirodno barvo. Zahtevajte od svojega parfumerista, da vam pokaže vse priljubljene nianse pudra Tokalon.

kana vode. Preden so bili vsi nedostaki odstranjeni, smo gasili z vodo iz rudniških cevi. Tako je bilo storjeno vse, kar je bilo v danih možnostih mogoče, in požar je bil lokaliziran in pogašen. Pri požaru